

Postritel: „Tasujad“ * Luisa Värk Leiutajateküla Lottena

KOOLILASTE AJAKIRI

40

HIND 2,24 €

05
2012

HEALAPS

AUHINNASADU

Barbie FASHIONISTAS

Barbinduse peauhinna võitsid
REELIKA KÄRBLA Vilustest,
ADELE ADAMSON Türit ja
KRISTIINA THERESA KUUSIK Tartust.
 Ergutusauhinna saavad
LEELO DELLO Vilustest,
KAISA-SIRET HINT Jõgevast ja
SIIRI ZIRUL Laevast.

Puslepüramiidid võitsid **KENELI POHLA** Väike-Maarjast,
JANA VILJAK Koogast ja **STENMAR MÜHLBERG** Türit.
 Et suurepäraseid püramiidi-ideid saabus väga palju,
 siis pidime peauhinna parimate joonistajate-
 kirjutajate vahel välja loosima. Tänuühiks heade tööde
 eest saadame ergutusauhindadena klepsud veel
 järgmistele leiutajatele: **ANITA VIINELOO** Türit, **KIRILL**
MATIITSIN, **PEETER LUGA** ja **MARCUS MARDIMÄE**
 Jõgevast, **KATRIN KOOKLA** Suure-Jaanist, **LISEL**
ADELMANN Haapsalust, **DORIS KÖLU** ja **KAROLIN**
DEMIDOV Laevast ning **TRIINU SEPP** Tallinnast.

Rõõmsad lehekuu- tervitused kõigile sõpradele ja sugulastele!

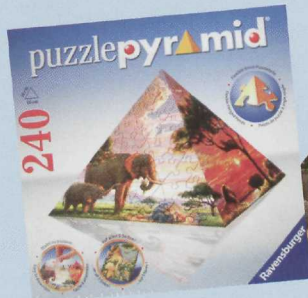
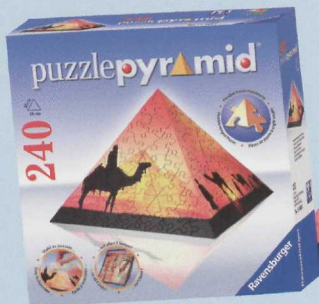
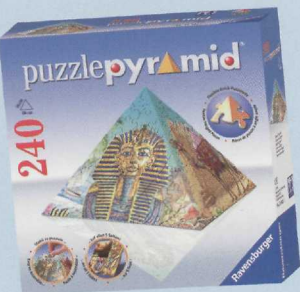

Aeg on teatavaks teha märtsinumbris
 välja kuulutatud võistluste võitjad.
 Lõuna-eestlaste auhinna toimetame
 nagu ikka **Tartu O. Lutsu** nim. **Kesk-
 raamatukogu lasteosakonda (Kompanii**
3/5, Tartu) ning Põhja-, Lääne- ja Ida-
 Eestis elavate laste preemiad ootavad
 neid **Kullo Lastegaleriis (Tallinn,**
Kuninga 6). Kellel on muid soovide
 ja ettepanekuid, neil palume need
 toimetusele läkitada e- või tavaposti teel!

Päikeselisi kevadisi koolipäevi soovides,
 lgavesti Teie Triibu-Liine

Lembitu mõistatuse
 auhinnaaraamatu saab
MICHEL MAKAREVITŠ Vönnust.

Ristsõna-CD-d võitsid **OTT LEHISTE**
 Tartust ja **LIISBET VILU** Sõmerult
 ning viktoriiniraamatu saab
PILLE MARKOV Pukast.

Ravensburger

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu.
 Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS

SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

- Liisa Meidla „Kummaline kadumine” — 4
Liisa-Miina Pilve „Kuidas tekkis eesti keel” — 6
Luulet emadest ja kevadest: Gerda Vindi, Merilin Kahu, Berit Hindov, Andero Näkk — 7
Kristiina Kassi „Uku paha uni” — 8
Mida me kardame: Juri Volodin, Eva Vulff, Ester Kingu — 10
Grigori Osteri „Kooliunenäod” — 12

GALERII

Vanalinna Hariduskolleeegium — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

- Tore loodus: Mai Zernask maikellukesest — 14
Tere, lind! Peep Veedla lepalinnust — 16

- Jukka Itkoneni luulet — 18
Järjehoidja — 19
Lahe vahetund: kirjad — 20
Poster 1: „Tasujad” — 21
Poster 2: Luisa Värk kosmonaut Lottena — 22

TEE ISE!

- Osavnäpp: Lully Gustavsoni emadepäevakaart — 25
Mustkunstnik Ande seebimullitrikk — 26
Irise näomaaling: kevadine — 27
Sandra sööginurk: pähklimääre, mustikasupp — 28

NUPUTA JA NAERA

- Ilmar Trulli ristsõna — 29
Lembitu mõistatus, mairiin — 30
Paetisme — 31
Naeru-uss — 32

ELUMELU

- Uudised Petserist ja pealinnast — 33
Lotte saadeti Kuu peale! — 34
Peemoodi pedagoogidele — 35
Thomas Scheileke koomiks — 36
Kino: „Tasujad” — 37
Hobid ja huvid: Susanna Liisa Onoper — 38
Siit ja sealt: rattad, notsud ja postmargid — 39

- Söber Veltzi rokikool: The Seachers — 40
Autonimed: Ford — 42
Rimonne: Monster High´ stardikomplektid — 43
Rekato: Minu esimene Trivia — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaaneplilt: Geri Padar
Lottena (Vanemuine)

Kummaline kadumine

Liisa Meidla Tudulinna Põhikooli 8. klassist

I auhind

Oli imekaunis sügishommik. Taevas sinetas kui unenäosinilill, südameks pärlina särav päike. Päikesekiired, mis langesid kogu Marjakülale, äratasid ka liblikas Liina. Ta ringutas, avas oma kaunid silmad, pani selga oma armsa pruunikirju kleidi ja tõmbas pikkadele jalgadele mustjassinised sukad. Heitnud pilgu kastepeeglist, istus neiu laua taha kuuma teed jooma, sest sügisilmad olid küll päikeselised, aga juba päris külmad.

Äkki kõlas koputus. Kiirel sammul liikus Liina ukse juurde ja avas selle uudishimulikult. Külalisteks olid oravakaksikud Olli ja Volli. Liblikas kutsus külalised teed jooma. Teineteist katkestades rääkisid oravad, et soovivad Liina appi kutsuda häid pähklipaiku otsima. Et liblikat nõusse saada, tegid Olli ja Volli perenaisele meeldivaid komplimente ja töid lõpuks lagedale ka käbiseemnetega kaunistatud marjakoogi, mille nad ühiselt ära mugisid. Liblikaneiu mässis pehme salli ümber kaela, seadis musta sarvekestega mütsi pähe ja oligi valmis taeva alla tiirutama minema.

Pähklipaiku oli päris palju. Kui päev õhtusse hakkas vajuma, tundis Liina päris suurt väsimust ja võttis lennusuuna kodu poole. Äkiline vihmasabin sundis liblikat peatust tegema. Ta puges läheduses kasvava pihlaka varju ja leidis sobiva öömaja marjakobarate vahel.

Järgmine hommik ei olnud enam päikeseline. Öine vihmasadu meisterdas metsateele lompe ja lombikesi, millel loksusid kirjud lehepurjekad. Mööda Marjaküla märga metsarada hüples rohutirts Rinno, ta oli teel liblikas Liina poole. Kui ta jõudis liblikapreili ukseni, mõtles Rinno veel kord läbi, kuidas ta Liinale abieluettepaneku teeb, kõige uhkemasse metsakohvikusse kutsub ja seal kihlasõrmuse üle annab. Kõik üle korranud, koputas rohutirts uksele. Kuid keegi ei tulnud ust avama. Rinno koputas veel ja veel ning astus siis uksest sisse. Laual oli vaid koogipuru ja kolm tassi, Liinat aga polnud kusagil. Rinno oli pisut pettunud, kuid uskus, et väljavalitu homseks ikka tagasi tuleb. Kui Liina ei tulnud koju ei järgmisel ega ülejärgmisel päeval, muutus

rohutirts murelikuks. Ei aidanud muu, kui tuli pöörduda Marjaküla parimate kriminalistide poole. Nendeks olid lepatriinu Lena, vihmauss Vihmik ja mesilane Mumm.

Mumm pani oma luup-prillid ette ja lendas metsa alla kadunud liblikaneiu otsima. Vihmik võttis enda uurida samblamättad ja lehehunnikud. Seitsmetäpiline Lena asus küsitlema Liina naabreid. Ämblik Äрни rääkis, et liblikas oli paar nädalat tagasi käinud tema kootud võrke kiitmas, aga pärast pole nad kohtunud. Sipelgas Sibli mäletas Liinat oma majaesist riisumas. Olli ja Volli kiitsid oma seemnekooki ja tubliit pähkliotsijat Liinat. Viimastel päevadel polnud keegi liblikapiigat kohanud. Samasuguste teadetega saabusid ka vihmauss ja mesimumm.

Rinno mure aina kasvas. Ta ei saanud öösiti magada ning muutus aina kurvemaks ja kõhnemaks. Muutusid ka ilmad. Vihmasadu asendus lumega ja mutukatel oli aeg talveunne jääda. Marjaküla rahvas uinus murelikuna.

Möödusid talvekuud, lõunast saabusid linnud, kes koos puhanud päikesega asusid Marjaküla elanikke äratama. Krimpsus marjadega pihlakobara juures oli näha imelikku liikumist. Liblikas Liina liigutas mõnundega koivakesi ja silus oma niiskeid tiivavolte. Kui ta kevadlompides oma peegelpilti uuris, märkas ta, et pihlamarjad olid lisanud ta kleidile punaseid toone. Tiivad lennuvalmis, liugles Liina kodu poole. Ta otsustas siiski enne sõber Rinno poolt läbi lennata.

Rohutirts avas ukse ja jäi üllatunult Liinale otsa vaatama. Kaua kadunud olnud liblikapreili oli tagasi ja veelgi kaunimaks muutunud. Siis lahenes ka peaaegu kriminaalne lugu. Liina oli marjakobarasse öömajale jäänud, aga öine tuul räsib puuoksi nii, et liblikas ei pääsenud hommikul enam välja. Nii jäigi ta pihlakasse talvituma. Koos sulava lumega kukkus marjakobaralt Liinat kinni hoidnud oks. Ta oli jälle vaba.

Nüüd sai Rinno teha Liinale abieluettepaneku. Pulmapeole kutsuti kogu Marjaküla rahvas. Kõik imetlesid kaunist noorpaari ja kõnelesid pruudi ootamatust kadumisest ning imelisest kojupöördumisest.

Kuidas tekkis eesti keel

Liisa-Miina Pilv Tartu Katoliku Hariduskeskuse 5. klassist

Hea Lapse keelerõõmu auhind

STENI ROOSI MUINASJUTUVÕISTLUSEL

Helin Tikerpuu

Elas kord üks keelepoiss, kelle täisnimi oli Eesti Keel. Tema ema nimi oli Soome-Ugri Keel. Eesti Keel oli palju õdesid ja vendi, näiteks Soome Keel, Mari Keel ja Udmurdi Keel. Eesti Keele unistus oli minna laia maailma, aga seda ideed ei kiitnud ema heaks.

Ükskord võttis Eesti Keel külmkapist võileivad, pistis kotti ja hüppas aknast välja parajasti siis, kui ema oli hõivatud pesumasina. Eesti Keel kõndis üle põllu, üle aasa ja jõudis metsa. Ta kõmpis ringi, kui korraga kuulis põõsast sahistamist. Miski tuli lähemale ja lähemale. Hops! Välja hüppas üks poiss. Nad teretasid ja Eesti Keel sai teada, et poisi nimi oli Täpitahestik Alfa-beet. Neist said suured sõbrad ja nad läksid koos edasi.

Nad läksid üle jõe, üle põllu, üle aasa ja jõudsid külakesse. Ühe maja hoovis mängis neli last keksu. Eesti Keel ja Täpitahestik Alfabeet jooksid kärmelt aeda ja hakkasid samuti keksima. Üks tüdrukuist lasi end kutsuda Täishäälikuks ja üks poistest Kaashäälikuks. Teise poisi nimi oli Sulghäälik ja neljanda lapse, vene rahvusest tüdruku nimi Glasnaja. Täpitahestik meelitas neid kõiki kaasa. Täishäälik, Kaashäälik ja Sulghäälik tulidki, Glasnaja jäi koju.

Viiekesi matkasid nad üle jõe, üle põllu, üle aasa ja jõudsid mäenõlvale. Seal nägid nad kolme last töötamas. Täishäälik, Kaashäälik ja Sulghäälik hõiskasid ja jooksid laste poole. Nad olid vanad head sõbrad. Sulghäälik tutvustas neid: Nimisõna, Omadussõna ja

Tegusõna. Lastele tundus kaasaminemise mõte hiilgav, kuna töötamine polnud neile konti mööda.

Edasi liikus üle jõe, üle põllu ja üle aasa kaheksa last.

Igatahes jõudsid nad rappa. Kas see oli juhus või saatus, kuid taas kohtus seltskond kolme vennaga. Need olid nii tursked, et kogu kamp ehmus. Kui tavaliselt oli tursketel keelepoistel vägev nimi – nagu Kalevipojake –, siis nende nimed olid pehmelt öeldes veidrad. Kõige lühema nimi oli Esimene Välde. Keskmise pikkusega keelepoisi nimi oli Teine Välde ja kõige pikema nimi Kolmas Välde. Seekord ei pidanud neid kaasa kutsuma, nad tulid ise.

Üheteistkümnেকেesi sammuti lääne poole.

Pika aja pärast jõudsid kõik legendikule. Omadussõnal tuli mõtte rajada sinna riiki oma keele ja rahvaga. Eesti Keele auks nimetati keel eesti keeleks, riik Eestiks ja rahvas eesti rahvaks.

Eestisse tuli juurde palju uusi keeleinimesi nagu näiteks käänded Nimetav, Omastav, Ilmaütlev ja nii edasi ja nii edasi.

Koos on elatud kaua ja õnnelikult ning nii see jääb loodetavasti kuni aegade lõpuni.

Päikeselist emadepäeva kõigisse kodudesse!

EMADEPÄEVAL

Gerda Vindi Vöhma Gümnaasiumi 6. klassist

Hommikul, kui ärkan,
kohe ennast valmis säen.
Raha võtan kaasa veel
ja lillepoodi läen.

Silma paistab kohe
väike okkiline roos.
Lilleõis on nagu päike,
õielehed koos.

Selle kohe ostangi ma –
ostan suisa viis.
Raha maksan müüjale
ja koju lähen siis.

Lilled kingin emale,
ta meele rõõmsaks teen.
Ta kohe vaasi sätib need
ja kalli mulle teeb.

EMA

Merilin Kahu Viljandi Paatalinna Gümnaasiumi 7. klassist

Ema on see, kes lohutab mind,
kui nutan, sest näppu läks pind.
Aitab, kui mure on suur
või kui koristamata on linnupuur.

Ema aitab mind alati,
isegi kui teen halva salati.
Ema on parim, kes mul on
kohe sünnist alati.

Raske panna sõnadesse
armastust oma ema vastu.
Vahel usun imedesse,
kui armastus on suur üksteise vastu.

KEVADHAIKU

Berit Hindov Viluste Põhikooli 1. klassist

nii valge väljas
ja päike särab taevas
on ju kevad tulemas

Hannela Õiglane (Kullo Suurnõituste arhiivist)

ÕUES ON TUNDA KEVADE LÕHNA

Andero Näkk Ilmatsalu Põhikooli 4.klassist

Igal aastaajal on oma värv, lõhn, nägu, valgus ja hää.
Nii see on ka kevadel.

Kevade värvid on kirkad ja muutlikud. Varakevadel on
kõikjal valgeid lumelaike segamini mustade põllulappidega.
Kevadine taevas on erksinine. Mida aeg edasi, seda
rohkem lisandub kevadesse rohelist ja kollast värvi.
Kevadele on iseloomulik ka oma lõhn. On tunda jää ja
mulla lõhna.

Varakevad on üsna talve nägu. Kõikjal on veel lund ja jääd.
Kuid päike käib juba kõrgemalt ja sulatab räastad tilkuma.
Talvine vaikus asendub kevadiste häältega. Tihased
siutsutavad, jääpurikad tilguvad ja lumekoorik ragiseb jala
all. Veekogudel praksub mõrane jää.

Kevad on aeg, kus valgus saab pimeduse üle võidu. On
tunda, et päevad on pikemad ja päikesevalgust on rohkem.
Õues on tunda juba kevade algust.

Heiki Ermitis

Uku paha uni

Kristiina Kass

Ukule meeldis küüsi närida. Uku näris küüsi, kui tal oli kohutavalt igav. Uku näris küüsi, kui telekast tuli liiga põnev fim. Uku näris küüsi, kui ta midagi mõtles, ja samuti siis, kui ta ei mõelnud mitte kui midagi. Uku näris oma küüsi lihtsalt lõbu pärast, sest see oli mõnus ja küüned olid hirmus hea maitsega.

Uku ema ajas poja küüntenärimine lihtsalt ahastusse. Ta määris Uku küüntele kord äädikat, kord tulist tšillikastet, aga need paistsid Ukule hoopis maitsevat. Uku isa otsis telefoniraamatust Anonüümisete Küünenärijate Ühingu numbrit, aga sellist ei olnud olemaski.

Ühel õhtul, tulnud töölt koju, otsis Uku ema käekotist välja karbi ja pani selle köögilauale. Karbi külje peal oli pilt ilusast naisest, kes esitles oma pikki punaseks lakitud küüsi.

„Äh, ega sa ei ostnud mulle ometi küünelakki?“ porises Uku. „Ma ei lähe homme kooli, kui sa mu küüned punaseks värvid!“

„See ei ole küünelakk,“ vastas ema. „See on looduslik küünetugevdaja. Üks tablett hommikul ja teine õhtul, ja su küüned muutuvad nii tugevaks ja pahamaitselikeks, et sul läheb see küünenärimise isu ära.“

Uku vahtis karpi pahura pilguga.

„Ma ei taha, et mu küüned muutuvad tugevaks! Mulle

just meeldib, et nad on sellised pehmed ja mõnusad ja hea maitsega.“

„Noh, meeldib või mitte, aga sellele närimisele tuleb nüüd lõpp!“ ütles ema otsustavalt ja käskis Uku ühe tableti kohemaid alla neelata.

Õösel ei saanud Uku kuidagi und. Ema ja isa magasid juba ammu, aga Uku ei olnud ikka veel unine. Ta ronis voodist välja ja läks kööki vett jooma.

Köögilaua vedeles ema ostetud karp küünetugevdajaga. Uku võttis karbi kätte. Äkki viskaks selle lihtsalt prügikasti? Uku heitis pilgu ilusa naise pildile, tegi juba prügikast kaane lahti, aga jäi siis pilti uurima. Midagi oli sellel teistmoodi. Uku keerutas karpi käes ja vaatas jälle naise pilti. Järsku ta taipas: pildinaise küüned ei olnudki enam punased! Need olid nüüd loomulikku värvi, ja mis veel imelikum – näritud väljanägemisega!

Järsku tegi pildinaine Ukule silma! Siis liigutas ta käsi ja jäi oma küüsi imetlema.

„Kas nad pole imeilusad?“ ütles naine ja naeratas Ukule. „Ja nii maitavad! Mulle meeldib kohutavalt küüsi närida. Aga sulle?“

Uku jõllitas pilti uskmatu näoga ja ei osanud muud teha kui naise küsimuse peale noogutada.

„Seda ma arvasingi,“ ütles naine. „Aga su ema seda muidugi ei salli, või kuidas?“

Uku raputas pead. See on kindlasti uni, mõtles ta. Unes võib täiesti vabalt ajada pildiga juttu ja selles pole mitte kui midagi imelikku.

Näritud küüntega pildinaine küünitas end nüüd õhinal Uku poole.

„Kas tead, mul on oma küünesalong „Küllli küüs“, ütles ta uhkelt naeratades, ja lisas selgituseks, et Külli – see on ta nimi. „Sa võid valida oma küüntele ükskõik millise maitse 1452st erinevast maitseeliksiirist! Enamiku lemmikud on muidugi maasikas ja šokolaad, aga näiteks popkorn ja singipitsa on hakanud ka moodi minema.“

„Oi! Kas sul spageti ja hakklihakastme maitset ka on?“ sattus Uku nüüd õhinasse, sest see oli tema lemmiktoit.

„Otse loomulikult!“ kinnitas Külli ja paistis nüüd tuhnivat sahtlis, mis jäi pildi ääre alla peitu. „Käes!“ teatas ta hetke pärast ja ulatas Uku poole väikest küünelaki moodi purgikese.

„Määrid seda natuke oma küünte peale ja kui need ära kuivavad, siis on nad spageti ja hakklihakastme maitsega. Mõju kestab kolm nädalat!“

Ukule tuli vesi suhu, kujutledes, kuidas ta küüned saavad spageti ja hakklihakastme ja maasika ja šokolaadi ja singipitsa maitse.

„Kuidas ma neid küünemaitseid enda küüntele saaksin?“ tahtis ta teada.

„Tuled siia, siis paneme peale,” lubas Külli. „Anna käsi, ma tõmban sind siapoole!”

Küllil ulatas oma tillukese käe ja pärast lühikest kõhklemist võttis Uku sellest kahe näpuga kinni. Järgmisel hetkel seisis Uku keset Külli küünestuudiot. Uku pigistas silmad korraks kinni ja tegi need siis jälle lahti. Ikka veel küünestuudio. Nojah, unes võib ju igasugu imelikke asju juhtuda, arvas ta ja hakkas huviga ringi vahtima.

Küünestuudio seinad olid täis peegleid ja riuleid sadade või isegi tuhandete väikeste pudelikestega. Ruumis oli paar lauda, mille mõlemal pool oli tool. Uku arvas, et need olid lauad, mille taga klientide küüsi hooldati. Aknaid polnud, aga tuba oli sellest hoolimata valge. Siis märkas Uku ukse lähedal olevat laia diivanit ja sellel istuvat kolme naist moekatalooge sirvimas.

„Need on meie kliendid,” selgitas Külli ja noogutas sõbralikult noorele naisele. Too tõusis kohe püsti ja Külli juhatas ta lähema küünehoolduslaua taha. Ise võttis ta istet naise vastas.

„Oh, kui kenakesed nad sul on!” kiitis Külli naise küüsi, ja Uku pani tähele, et need olid sama näritud kui Külli ja ta endagi omad.

„Mis maitset me siis täna paneme? Kas jälle kaneeliõuna või midagi muud?”

„Oh, ma olen kaneeliõunast veidi tüdinud,” vastas naine. „See on küll imetore, aga nüüd mõtlesin proovida siiski midagi uut. Midagi krehvtist! Vahest on teil Hispaania tuliseid maitseid?”

„Si-si, amiga!” hüüatas Külli ja plaksutas käsi nagu flamingotantsija.

„Kanatortillad ubadega? Tacod tšilli-lihaga, seenepeekonitädiseiga paprikad ja marineeritud küüslauguküüned?”

„Suurepäranel!” ütles naine ja limpsas keelt. „Kuigi küüslaugu võiks ära jätta. Ma ei taha, et mu hingeõhk haisema hakkab.”

„Aga loomulikult,” nõustus Külli ja hakkas riulist vajalikke pudelikesi otsima. Siis tuli talle jälle Uku meelde.

„Sina teenindad proua Krooni,” teatas ta, ja vana, kallilt rietatud naine tõusis kohe diivanilt püsti ja kiirustas teise küünehoolduslaua taha istuma.

„Kuidasmoodi „teenindan?”” ei suutnud Uku oma kõrvu uskuda. „Ma ei tea küünthe hooldamisest mitte tuhkagi!”

„Kuidas sa siis ei tea! Sa tead küünthe hooldamisest kõik vajaliku! Proua Krooni kunsthambad ei kannata enam küünthe närimist, nii et ta käib minu salongis kord nädalas neid hooldamas. No nii, hops istuma!”

Uku istus vastumeelt tundes teisele poole proua Krooni lauda ja too pani oma soonelised käed tema ette lauale. Proua äärtest näritud küüned olid pikad ja kollakad

ja Uku hakkas seest keerama. Ta tegi lausahtli lahti ja hakkas otsima kääre ja küüneviili, aga ei leidnud neid.

„Kus küünekäär on?” küsis ta Küllilt, aga too puhkes lõbusalt naerma.

„Käärid? Me ei kasuta siin kääre, kullake,” ütles ta. „Meie kasutame hambaid!”

„Hambaid?” küsis Uku segaduses.

„Muidugi hambaid! Ära nüüd tee sellist nägu, nagu sa ei saaks millestki aru! Sa närid oma hammastega kliendi küüned lühikeseks!”

„NÄRIN!” kraaksatas Uku vapustatult.

„Jah, palun,” tegi nüüd ka proua Kroon oma suu lahti. „Aga palun mitte liiga lühikeseks. Mulle ei meeldi, kui sõrmeküüned liiga lühikesed on. See-eest varbaküüned võiksid sa küll täitsa lühikeseks teha, et mu sukkpüksid nende külge kinni ei jääks.”

„VARBAKÜÜNED!” karjatas Uku ja pörkas laua tagant kaame näoga püsti. „Ma ei taha kellegi teise küüsi närida! Ma tahan närida ainult omaenda küüsi! Sa lubasid mulle spageti ja hakklihastme maitsega küüsi!”

„Aga, Ukukene,” ütles Külli ja viibutas naeratas näppu. „Ega sa ometi ei arvanud, et sa need täitsa niisama saad? Küünthe käsitlemine maitseainega maksab 125 eurot. Vaevalt sinuealine poiss sellist raha oma pidžaamataskus kaasas kannab? Niisiis, sa töötad minu küünestuudios nädalakese ja teenidki oma küünthele spageti ja hakklihastme välja.”

Uku heitis pilgu oma pidžaamale, siis vanale naisele enda ees ja taganes ukse poole.

„Ma ei kavatse närida mitte ühtegi päeva mitte ühegi vanamuti varbaküüsi!” karjus ta ja vajutas ukseleinki. „Ma tahan nüüd kohe praegu koju minna!”

„Milline jultumus!” ütles Külli rangelt ega naeratanud enam üldse. „Kõigepealt palud sa proua Kroonilt vabandust! Ja siis teed sa ta küünthele hoolduse!”

„EI-EI-EI-EI-EI!” karjus Uku ja pigistas silmad kõvasti kinni. Ta pea hakkas ringi käima, ja siis tundis ta, et kukub pikali. Ta tõmbas end kerra, lamas niimoodi mitu minutit ja ootas hirmuga, et naised ta varsti püsti tirivad.

Aga midagi säärast ei juhtunudki. Kui Uku lõpuks ometi silmad lahti teha julges, oli küünestuudio kadunud. Uku lamas oma voodis ja ta pea leemendas hirmuhigist. See oli ikkagi paha uni, mõtles Uku kergendunult. Jubedamat und polnud Uku ilma peal näinud!

Uku tõusis voodis istuli ja pani öölambi põlema. Ta käsi riivas väikest visiitkaarti, mida öölaua kohal kindlasti varem polnud. Silmi kissitades luges Uku kaardile trükitud teksti ja ta käed hakkasid värisema.

„KÜLLI KÜÜS”, oli kaardile kirjutatud. „Moodne küünestuudio sinule! Helista ja broneeri aeg maitsvasse maailma!”

Maris Morel Peigulinna Gümnaasiumist

Seda tasub minu meelest karta

Juri Volodin Tallinna Õismäe Vene Lütseumi 6. c klassist

Kui ma olin veel väike, ei kartnud ma mitte midagi. Mul olid vanem vend ja õde, kes armastasid naljatada. Ühel päeval nad tegid niisugust nalja, et tõid mu pimedasse tuppa ja hakkasid mulle erinevaid hirmsaid nägusid näitama. Oi, ma kartsin!

Sellest päevast alates hakkasin pimedust kartma. Mul tekkisid pärast seda veel teisedki hirmud. Pimeduses tundus mulle kõik õudne. Ma kartsin pimedust kõige rohkem ainult ühes toas. See oli magamistuba. Rõdu ja magamistoa vahel oli klaasist vahesein. Suur elektriradiaator tundus mulle punaste silmadega koletisena. Radiaatoril oli üks nupp, mis peegeldus niiviisi, nagu istuks rõdul keegi hiilgavate silmadega. See ei olnud ainus asi, mida ma kartsin. Selles toas oli meil lamp, mis meenutas mulle skeletti. Seda ma kartsin ka.

Paljud vanemad hirmutavad oma lapsi igasuguste koletistega, kes võtavad lapsed endale, kui nad ei kuula vanemaid. Aga lapsed kasvavad suureks ega karda neid enam.

Kuid minu vanemad mõtlesid välja, kuidas mind hirmutada, kui ma halvasti käitun. Minu isa töötab talus, kuhu ta viib minu arvuti, kui ma ei kuula teda. Üks minu arvuti oli seal ja sellest ajast alates see enam ei tööta. Nüüd on mul uus arvuti, mille kinkis mulle vend Erkki. See on mulle kallis ja ma ei taha, et isa viiks selle ära. Ma püüan hästi käituda, õppida ja sporti teha. Praegu ei ole ühtki muud asja, mida ma kardaksin.

Paljud hirmud kaovad vanusega, aga mõnega peab ise hakkama saama. Kui ei tule välja, siis ei pea muretsema. Paljudel inimestel on hirne ja neid pole vaja häbeneda.

Minu lapsepõlve hirmud

Ester Vulff Konguta Kooli 6. klassist

Mina kartsin ja kardan praegugi veel ämblikke, sest nad on nii jubedad. Kui ma olin väike ja magasin narivoodis, siis olin ükskord pea-aegu magama jäämas ja vaatasin lakke – ja seal nägin surnud ämblikku! Ma karjusin nii kõvasti, et emme ja issi tulid vaatama. Emps tuli ja küsis, mis viga, aga ma ei vastanud, sest laes rippus surnud ämblik ja ma kartsin teda.

Siis ma kukkusin voodist alla nii, et lõin oma pea ära

– see oli nii valus! Ma ei läinud siis enam voodisse tuttu, sest arvasin, et seesama ämblik on veel seal. Läksin empsi juurde tuttu.

Ja ükskord oli veel nii, et minu voodis oli ämblik. See ämblik oli nii suur ja ma ei julenud siis enam terve öö magada. Siis vaatasin terve öö otsa öudusfilmi, aga see öudukas polnud üldse öudne, vaid hoopis nii igav! Aga ämblikke kardan siiani. Hea, et olen ämblikke nii harva kohanud, sest muidu ma ei saakski magada.

Hirmutondid elavad meie kõrval

Eva Kingu Tudulinna Põhikooli 9.klassist

Me kõik kardame midagi, ma olen selles üsna kindel. Iseasi, kas seda tunnistatakse või mõistetakse.

Varases lapsepõlves polnud mul üldse hirme. Ei kartnud ma pimedust, ei vaime – mitte midagi. Väike julge tüdruk. Mida aeg edasi, seda rohkem ma hakkasin kartusi tundma.

Suurim hirm on mul lähedaste kaotuse ees. Ma kardan, et jään üksi, mitte kedagi pole. Igavesti üksi. Mul pole kõhedust surma ees, ma kardan hoopis tulevast elu ja seda, kas ma saan ikka hakkama või jään elu hammasrataste vahele. Neil paanikahetkedel hakkavad mul huuled kergelt värisema ja süda tuksub kohutava kiirusega, justkui tahaks rinnust välja saada.

Viimasel ajal on mul tõsine hirm pimeduse ees. Ma ei karda iseenesest pimedust, vaid seda, mida mu mõtted sinna loovad. Kuna ma olen ebausklik ja usun vaime ja muid üleloomulikke asju, siis neid mu aju sinna pimedusse ette kujutabki. Öösiti ei suuda ma magada nagu toa poole, pigem keeran selja sinnapoole, nii tundub kindlam.

Košmaarne kogemus oli siis, kui nalja pärast sõbrannaga vaime välja kutsusime. Ma ei usu, et mu sõbranna seda sõrmust liigutas, aga vaim väitis oma nime olevat ei midagi muud kui Lutsifer – Saatan isiklikult. Ma pidin südamerabanduse saama. See

kohutas mind nii väga, et ma ei julge ega taha enam vaime välja kutsuda. Isegi kui see pole tõsi, mina enam sellise asjaga ei tegele, sest miskipärast oli mul surmahirm naha vahel ja ma kartsin oma toas päris tükk aega magada.

Kui päris aus olla, siis tegelikult mul on siiani hirm oma toas magada, sest siin on palju kahtlasi, öudust tekitavaid asju. Nagu näiteks hakkas öösel arvutist laulu tulema, kuigi arvuti oli kinni pandud. Olen tunnetanud oma toas kellegi kohalolekut. Ma tõmban alati teki üle pea, kui kardan. See on minu kaitsekilp.

Ma kardan isegi täiskuud ja oma unenägusid. Mul on olnud unenägusid, kus ma pole suutnud ärgata, hingata, liigutada ega karjuda.

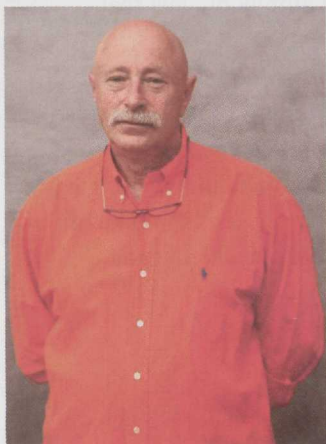
Mõtlen vahel, et ma olen imelik inimene, sest kardan tobedaid asju, samas kui normaalsed inimesed kardavad kõrgust, pimedust, ämblikke. Ja mina ... kardan oma tuba. See pole normaalne.

Hirmutunne on väga ebameeldiv. Ometi olen mina teisi hirmutanud. Kõige rohkem sõpru. Tahan näidata, et ma ei karda seda, mida nemad. Näiteks kui nad pelgavad mingeid putukaid, siis minul pole probleemiks neid kätte võtta ja kaaslasti nendega taga ajada.

Hirmud on kõikidel inimestel erinevad ja seepärast ei tohi pelgajaid hukka mõista ega halvustada. Sõbrad, ma pole tahtnud teile kõhedust tekitada!

MÕNUSAID MÕTTEID NII UNES KUI ILMSI

Lehekuu keskpaigas saabub Eestisse kirjanduspidustustele Moskva kirjanik Grigori Oster, kelle raamatuid lugedes on vene lapsed saanud juba mitmeid aastaid nii mõtiskleda kui ka naerda, nii ennustada kui ka väheke hirmuvärinaid tunda. Osteri „Õuduste kool“ ilmus 2010. aastal Ilona Martsoni eestikeelses tõlkes, ning aastal 2006 avaldas kirjastus Avita kirjaniku vaimuka luulekogu „Kahjulikud nõuanded“ Leelo Tungla tõlgituna. Veidi varem on ilmunud kaks Osteri raamatut Piffi seiklustest ning kindlasti on paljud lapsed – ja ka nende vanemad – näinud tema stsenaariumidele kirjutatud animafilmide sarju, milles seiklevad heasüdamlik boamadu, nutikas ahvitüdruk, elevant ja papagoi. Küllap teab Grigori Oster, mida lapsed lugeda ja vaadata tahavad, seepärast nii hästi, et tal endal on viis last. Siinsed lõbusad ennustused on tõlgitud Grigori Osteri raamatust „Kooliunenägude seletaja“.

***

Unes nähtavaid mets- ja koduloomi ega õpetajaid ärritada ei tohi isegi siis, kui nad istuvad puuris ega hammusta.

***

Kui näete unes, et olete pommilennuki piloot, kes lendab üle oma kalli koolimaja, siis hoidke ennast vaos!

***

Õpilane, kes näeb unes, et tuppa astus õpetaja või koolidirektor, peab voodist välja hüppama ja sündsuse huvides tekki mähkudes kõiki viisakalt teretama.

***

Õpilane, kes nägi unes, et tal on punetav kurk ja kõrge palavik, võib kooli minemata jätta seni, kuni pole unes näinud, et on ta on terveks saanud.

***

Poisil, kes näeb unes tundmatut tüdrukut, pole õigust teda kiusata.

***

Kui te sooritasite unes mõne kangelas-teo, siis püüdke selle eest mingi medal kätte saada enne, kui üles ärkate.

Anne Gümnaasiumi näituselt

***

Kui näete unes hiiglama suurt torti, siis ärge enne ärkake, kuni see on otsa saanud.

***

Kui inimene krigistab unes hambaid, siis tähendab see, et ta näeb unes õpetajaid.

***

Kui näete unes, et saite oma isikliku kooli direktoriks, siis kutsuge jalamaid enda kabinetti kokku oma õpetajad ning nõudke, et nad parandaksid kõik teie kahed viiteks.

***

Kui unes korrutustabelit uurides avastasite selles oma perekonnanime, siis parem ärge mitte ärkagegi!

Autori loal tõlkinud Leelo Tungal

© Grigory Oster. Published by arrangement with ELKOST Intl. Literary Agency, Barcelona, Spain

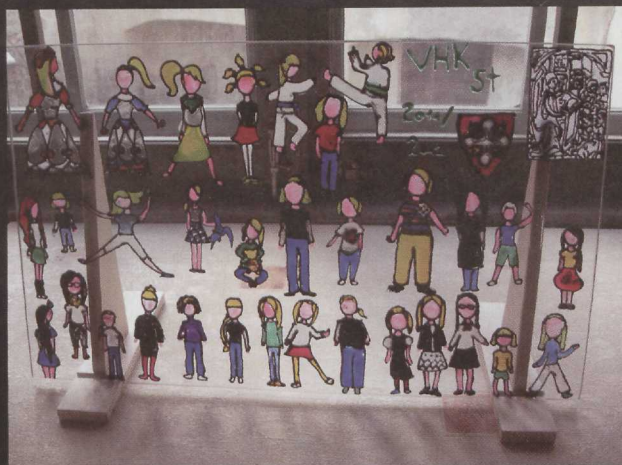
VANALINNA HARIDUSKOLLEEGIUMI KUNSTIMAJA NÄITUSELT

Laura Hirvoja

Ühistöö

Katriina Marleen Niineväli

Grete Pärn

Jürge Luus

LAHE LOODUS

Maikelluke hakkab oma imelisi justkui porselanist kellukesi hõredates kuivades metsades, puisniitudel, metsaservades helistama juba mai lõpus.

Mai Zernask

Päike paitas maikellukestevälu metsaserval ja kogu ümbrus oli tulvil joovastavat lillelõhna. „Oi, mis siin nii tugevasti lõhnab?” päris Nähka

„See on maikellukeste lõhn,” vastas Juulimemm. Ja juba jutustaski ta oma lemmiklilledest. „Maikelluke on kevadistest lilledest kõige ilusam. Sellest räägivad ka

mitmed kuulsate inimeste mälestused, muusikud on oma tunded tema vastu pannud heliteostesse. Armastust inimeste hulgas näitavad maikellukese arvukad rahvapärased nimed nagu piibeleht, karikell, karjakelluke, Setumaal – landused, landõšš, Saaremaal – lillekonvalje, lillikonvaalid, maibloom... Vaid vähestel

taimedel on rohkem nimesid. Põhjusi selleks jätkub. Esiteks on maikelluke väga ilus. Pikad ühekülgsed lumivalged õiekobarad väikeste kellukakujuliste õitega sügavrohelistel lehetaustal ei jäta kedagi külmaks. Teiseks on tal kaugelt tuntav väga tugev ja meeldiv lõhn.”

Nähka pistis oma nina lausa lumivalge õiekellukese sisse.

„Juulimemm, kas sellest lillest on ka palju lugusid ja legende teada?” uudistas ta. „Sina ju tead neid nii palju.”

„On, kullake, on,” lausus memm ja seadis ennast lugusid meenutama.

„Vanade germaanlaste juures oli see taim kevade ettekuulutajaks. Tema auks süüdati lihavõtteajal lõkkes ja korraldati pidustusi, kus neid ja noormehed kaunistasid end maikellukestega. Kaua aga püsis uskumus, et kuuvalgetel öödel, kui kogu maa on sügavas unes, ilmutab hõbedaselt helkivate maikellukestega kaunistatud Taeva Valitsejanna end mõnikord neile surelikele, kellele soovib ennustada ootamatult suurt rõõmu. Prantsusmaal aga seostub maikelluke ülemaailmse tööliste solidaarsusega. Pariisis nimetati 1. maid maikellukeste päevaks, mil pariislased jalutasid ringi, punane nelk nõõpaugus, ja maikelluke siidid pea kõik. Maikelluke siidid toodi pealinna lausa üle riigi. Piibelehega on seotud ka kristlik legend, mille kohaselt maikelluke on tekkinud Jumalaema pisaratest, mida ta valas, seistes ristilöödud poja ees. Saksamaal liigub mõnedes paikades legend Valgest Neitsist, kes ilmub kuuvalgetel öödel, maikellukeste kimp käes, ja suunab otsija aarde juurde.”

„Aga kas siis meil, eestlastel, polegi oma maikellukeste lugu?” muretses Nähka.

„On ikka, ära muretse,” vastas memm. „Piibelehest on meie oma kirjanduses kaunis lugu. August Kitzbergi muinasjutt „Piibeleheneitsi” on nii südamluk jutt!

„Väike piibeleheneitsi, veel pisem kui kõik põialpoisid ja päkapikumehed, põlvitas suurel kivil märjas rohus ja nuttis. Vihm oli tema maja üle ujutunud ja tal polnud enam oma kodu, kus ta elas seni rahulikult. Tema läve kõrval olid uksekellukesed, viis tükki ühe varre küljes. Kõik need viis kõlisesid korruga, kui keegi helistas, kui ilus see oli...”

„Mis edasi sai, mis edasi sai?” ei suutnud Nähka ennast vaos hoida.

„Edasi loe ise!”

„Juulimemm, aga praegu on juunikuu, miks siis seda lille maikellukeseks nimetatakse?” päris Nähka edasi.

„Jah, meil ta õitsebki pigem juunis, aga Kesk-Euroopas just mais ja tema teaduslik liiginimetus *majalis* sellele viitabki. Tegelikult on maikelluke vana ja tuntud

Risoom on maa-alune võsu, sellel on olemas nii lehekesed kui juured. Igal aastal kasvab risoom vaksa võrra pikemaks. Suurema osa aastast elabki maikelluke maa all.

ilutaim. Tal on tugev ja jõudsalt kasvav risoom, mistõttu sobivas kasvukohas levib taim kohe tiheda maikellukeseväljana. Kõige olulisem on aga teada, et kogu see imeilus taim on **mürgine – aga eriti ohtlikud on marjad ja neis olevad seemned**. Kõige ohustatumad on just lapsed, kes ta kauneid punaseid marju vahel sööma kipuvad. Ohtlik on ka vaasivesi, milles maikelluke siidid hoitud – ka seda ei tohi juua. Samas saab seda taime õigetes kogustes kasutada ravimina südamepuudulikkuse korral. Farmaatsiatööstuses kasutatakse maikellukest mitmesuguste toodete lõhnaallikana. See lõhn on nii vapustav, et on rajatud lausa parfümeeria eriharu, mis on spetsialiseerunud just maikellukese lõhnadele. Toodetakse seepe, lõhnaõlised, šampoone, kreeme ja veel palju muudki.”

„Juulimemm, kes see või mis see risoom on?” tahtis Nähka täpsemalt teada

„Risoom on maa-alune võsu, sellel on olemas nii lehekesed kui juured. Igal aastal kasvab risoom vaksa võrra pikemaks. Suurema osa aastast elabki maikelluke maa all. Vaid mõneks kuuks tulevad lehed maapinnale. Kui paljastada tema maapinnalähedane risoom, siis võib imestusega näha, et sada või rohkemgi lehepaari võib kuuluda ühele taimele. Lehepaari alusel on aga risoomi püstine osa. Sellelt võime välja lugeda palju huvitavat taime elu kohta. Kõigepealt näeme pisikesi ringikesi ümber varre. Neid moodustub igal aastal üks, nii et nende järgi saame määrata piibelehe vanust. Vahel võib olla õitsev vars mitukümmend aastat vana! Tavaliste ringide vahel võib näha aga kumeraid ringikesi – need näitavad õitsemisaastaid.”

Selleks korraks sai Juulimemme looduseraamatu lugemise aeg otsa ja ta seadis koos Nähkaga sammud kodu poole, saatjaks piibelehtede imeline lõhn.

LEPALIND

Peep Veedla tekst ja pilt

Lepalind on oma nime saanud „leparva” rinnaesisest ja sabast. Isegi kui näeme teda vaid hetkeks, enne kui ta varjuda jõuab, võimaldab tema ergas saba linnu ära määrata. Teisi „tulisabasiid” meie värvuliste hulgas pole. Tõsi küll, on ka must-lepalind, aga lepalind temagi – lähisugulane. Kui aga õnnestub lepalindu pikemalt jälgida, aitab teda ära tunda must nägu valge laubaga, mõistagi isalinnul. Õrnem sugu, nagu linnuriigis tavaks, näeb märksa tagasihoidlikum välja.

Lepa nimetuse all mõeldi vanasti verd. Lepalindki olla saanud legendi järgi oma punaka värvuse talle peale tilkunud Jeesuse verest, kui hall linnuke püüdnud teda ristilt päästa, katsudes sealt naelu välja kangutada. Sealtpäele hakatudki teda lepalinnuks hüüdma.

Lepalinnud jõudsid meile soojamaareisilt troopilisse Aafrikasse tagasi aprilli lõpus ning mais võib juba

kõikjal linnu pesitsusaladel tema lühikest nukrakõlalist laulukest kuulda. See kuni viiesekundiline lihtne viisijupp kõlab umbes kui „ii-trütrütrü tsirr-tüütü-tsirr”, seda on lihtne ära tunda. Eriti laulu algus on linnule hästi omane, kellegi teise laul sedasi ei kõla. Ja ega peaaegu ükski teine lind ei alusta ka nii vara hommikul kui lepalind. Või kas seda saab üldse hommikuks nimetada, kui öösel kahe-poole kolme ajal tema juba hõiskab? Lepalinnu jaoks on see hommik, õhtul on ta varane magamamineja. Kuna lepalind pesitseb lisaks nõmmedele ja segametsadele meelsasti ka parkides ja aedlinnades, saame tema lauljakommetele tõestust kas või oma koduaias. Kui „normaalsel” ajal ei oska tema laulu teiste seast eristada, tasub mõnel mai- või juuni-ööl väga vara tõusta või väga hilja magama heita ning jääbki laulumees meile vahele. Kuna ta on piisavalt

edev, et otsida endale laulmiseks võimalikult kõrge positsioon, võime ta leida näiteks teleriantennilt. Või puuladvast.

Meie koduaias elades võib lepalind oma pesa ehitada pesakasti, kas või kuldnoka omasse. Või ka mõnda hooneõnarusse või puuriita, kui sobivat puuõnarusust pole võtta. Kel on õnnestunud lepalinnu pesa piiluda, see teab, kui ilusad munad tal on – taevasinised! Üldsegi mitte lepakarva punased nagu lind ise. Sageli piilub lepalinnu pesa ka kägu, kes siis sinna ka oma pisut suurema muna poetab, aga mõistagi on lepalinnu pesas seegi sinine. Lepalinnust sagedamini satub käopoeaga üles kasvatama siinkandis üksnes linavästriks.

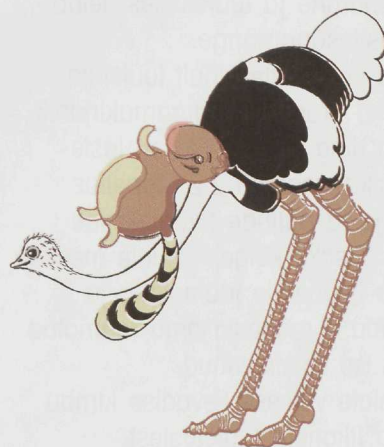
Lepalinnuema haudub munadest pojad välja paari nädalaga ja enamasti kooruvad sealt ikka ta omad lapsed. Edev varane laulumees ise haudumisprotsessist osa ei viitsi võtta, küll aga laste toitmise ja kasvatamisest. Ja mõnikord juhtub nii, et talle on meeldima hakanud rohkem lepalinnupreiliseid kui üks, nii et laste kasvamise ajal rabeleb linnuisa kahe-kolme pere vahel. Aga õnneks ei ole lepalinnud toidu suhtes liiga valivad, nokkamööda on mitmesugused liblikad, röövikud, ämblikud, kärbsed ning isegi limused ja hulkjalgsed. Neid otsitakse nii maast kui puuokstelt ning isegi lennult püüdmise osavus on omandatud.

Igasuguse ohu korral muutuvad aga lepalinnuvanemad märgatavalt närviliseks ja hakkavad „tiksuma”. Mida rohkem närv püsti, seda kiiremaks muutub tiksumine. Mõned lepalinnud tiksuvad nii varjatult, et neid on võimatu pöösast üles leida, teised on aga julged ja agressiivsed. Need julged istuvad demonstratiivselt nähtavale kohale ja väristavad imekiiresti oma tulekarva saba. Kui vaenlane liiga jultunuks läheb ja poegadele ohtlikku lähedusse satub, võib lepalind tema peale ka kõva kisa tõsta ning isegi rünnata. Kas või inimest, mis siis et see kassist või varesest kordi suurem on!

Eks nende lastega ole muret ka palju. Rästaste sugulastena on lepalindudel ka rästaste kombed ning teadagi ulakad lapsed – ronivad pesast välja enne kui lendama õpivad. Kuuel-seitsmel rüblikul silma peal hoida, samaaegselt neile süüa otsida ja siis veel kuri-kaelu peletada pole lihtne. Mis ime siis, et närv püsti läheb. Õnneks pole see keeruline periood kuudepikkune, iga päevaga muutuvad ju lapsed aina asjalikumaks ning suve teise poole saavad lepalinnumammad-papad juba vabamalt hingata. Kuni ajani, mil inimeste lapsed end taas kooli sätivad minema. Siis on lepalindudel aeg lahkuda. Aafrika ootab!

See kuni viiesekundiline lihtne viisijupp kõlab umbes kui „ii-trütrütrü tsirr-tüitüi-tsirr”, seda on lihtne ära tunda. Eriti laulu algus on linnule hästi omane, kellegi teise laul sedasi ei kõla.

SININE HETK

Kristin Heidemann Tallinna 32. Keskkoolist

14. – 19. maini toimub üks isevärki lasteluulefestival: nelja maa lastele kirjutavad poeedid teevad ringsõidu Lätis, Rootsis, Eestis ja Soomes, ning igal pool kohtutakse koolilastega. Soomlasi esindava **Jukka Itkoneni** värssed oli ilmatu vahva tõlkida – kuigi mitte eriti kerge, sest Jukka sõnavara on mõnusasti rahvapärane ja luuletustest leiab rohkesti sõnamänge.

Jukka pole mitte ainult luuletaja, vaid ka proosa- ja draamakirjanik, tõlkija ning muusik. Ta on lastemuusikaansambli Z.Z. Topelius asutaja ja paljude laulutekstide autor. Lisaks kõigele muule meeldib Jukka Itkonenile joonistada ja maalida – mõnedki oma raamatud on ta ise illustreerinud.

Siit leiate väikese kevadise kimbu Jukka Itkoneni luuletustest.

Jukka Itkonen

ÄMBLIK, ÄMBLIK, MINE ÄRA!

Lenda, lenda,
lepatriinu,
presidendi tasku!

Lossiköögis pudrukaussi
maiustama lasku.

Ämblik, ämblik,
mine ära,
ära kiusa last sa!

Rätte heegeldama kõrbe
võiksid jalga lasta!

Uinu, uinu, väike västrik,
maga, lind, öö otsa!

Ja kui ikka und ei tule,
pähe tõmba kott sa!

VIUH!

Pääsuke vikatit
välgutab.
Sääsk, va paharet,
ettevaatust!

Pääsuke õhus
täis kõhu saab,
odav on sääskede saatus.

Pääsul pesas on trobikond linnulast –
ega tõug muidu püsima jääkski.

Õhk on paks
sääsepoegade suminast –
seal on miljoneid
miljoneid sääskil!

SININE HETK

On pooleldi hommik,
veel pooleldi öö.

On hämar.
On vaikne.

Hiire süda lööb

Metsas on ärkamas põder,
päike ta sarvedel loidab.
Ta kõrgele tõstab pea,
ja siis
juba hommik koidab.

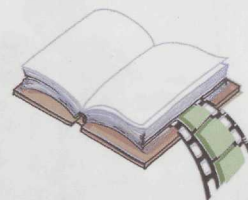
HALL

Hallaöö on möödas,
laulab laulurästas.
Rähn taob justkui naelu
hoogsalt tüve vastas.

Laulurästa laul on
lust ja triller üksnes.
Part peaks öösel käima
villpeavillast pükstes.

Tõlge: Leelo Tungal

Äpard müttab väsimatult edasi!

Neid, kellele meeldis Jeff Kinney' mullu ilmunud „Äpard päevik“, rõõmustab kahtlemata see, et raamatu peategelane Gregg tegutseb väsimatult edasi, ning teadagi on tal peaaegu alati head kavatsused, millest aga ei teki siiski midagi muud kui paksult pahandust ja palju piinlikke hetki. Lugejate õnneks ei jätnud pois oma elujuhtumeid enda teada, vaid pani need kenasti uude päevikukõltesse kirja. Olustik on teises osas jäänud enam-vähem samaks kui esimeses raamatus, aga pealkirja täiendus „Rodrick on kunn“ ütleb nii mõndagi!

Rodrick on teatavasti Greggi vanem vend, ja üks igaüks tea, mismoodi vanemad vennad noorematesse suhtuvad... Eriti soojalt võib kobakäpast Greggi päevaraamatut soovitada neile, kellel on parajasti mõni plaan luhta läinud – lohutav on lugeda, et teistelgi tekib aeg-ajalt ikka üsna räbalaid olukordi.

Ajakirjade Kirjastuse poolt välja antud raamatu on tõlkinud Anna-Magdaleena Kangro.

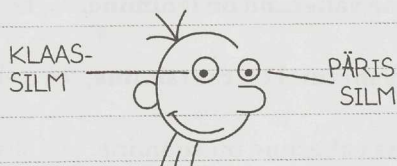

Natuke napakas on lahe olla

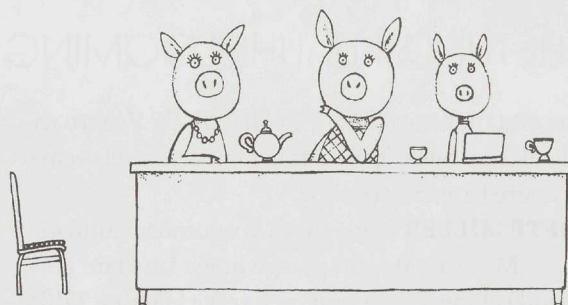
Piret Raud uue raamatu tegelased on üksjagu veidrad tüübid. Mida mõelda porgandist, kes ei tea ise ka, kes ta on? Või mida teeks üks korralik inimene munaga, kellele meeldib pea peal seista? Mõtle mis sa mõtled – vihastada nende muhedate tegelaste peale küll ei maksa! Parem oleks tasakesi muhelda või ka kõva häälega naerda, kui keegi surmõsine inimene seda pealt ei kuule. „Natuke napakad lood“ ilmutas tänapäeva laste rõõmuskirjastus Tänapäev ning pildid lugude juurde joonistas Piret Raud ise.

Esimesel koolipäeval sihiksin oma klaassilma niiviisi alla:

Siis läheksin õpetaja juurde ja ütleksin: “Kulge, ma tahtsin teile öelda, et mul on klaassilm. Nii et ärge arvake, et ma vaatan teiste inimeste töid.”

Piret Raud

Notsu, kes ei osanud rõhkida

Kord elas notsu, kes oli väga väike, aga see-eest õige tark. Ta mõistis lugeda, teadis peast korrutustabelit ja kuulsate luuletajate värse ning oskas maailmakaardi pealt näidata, kus asub Sri Lanka. Ent sellest notsule ei piisanud. Ta tahtis kooli minna ja veelgi targemaks saada.

Selleks, et õppima pääseda, oli vaja teha koolikatseid ning nõnda läkski notsu ühel kevadisel laupäeval koolimaja katsetele. Peale tema oli siia kogunenud veel palju väikseid pörsaid, kes kõik ühe klassi ukse taga ootasid. Sealapsed kutsuti järgemööda klassi, kus targad seatädid nendega rääkisid ja neile küsimusi esitasid. Mis notsuga edasi juhtus, sellest loe juba raamatust!

© Piret Raud ja Tänapäev

Põltsamaa
Ühisgümnaasiumi
IV b klassi lapsed
tantsivad vahetunnis
Tikkuristiit.

LAHE VAHETUND

Maire Sirel,
tervisepsühholoog

VAHETUND KUI ÜHISLOOMING

Milline on tänapäeval LAHE VAHETUND? Veebruari-kuisele üleskutsele – kirjutada ja joonistada sel teemal – saabus mitu toredat kaastööd.

ANETE MILLER Põltsamaa Ühisgümnaasiumi 4b klassist: „Minu arvates on praegu kõige lähedam vahetund selline, et me tantsime terve klassiga **Tikkuristiit** (see on Soome-Eesti tantsupeo tants)*. Peaaegu terve klass käib rahvatantsus ja meile meeldib väga tants Tikkuristi, sest selles **tantsus saab parasjagu rabeleda**. Isegi rohkem kui kulliga. Selles tantsus **peab väga osav olema**, et sassi ei läheks. Siis, kui me Tikkuristit ei tantsi, mängime malet, poiste väljamõeldud **mängu Üks-kaks-viisteist** (selles mängus tuleb üksteisele varvaste peale hüpata), **kulli** ja tirimisega **seinakulli**. Mõnikord ka joonistame ja maadleme mängult. Veel käime mõnikord paralleelklassides sõpradega juttu ajamas ja planeerime külaskäike. Väga harva juhtub ka seda, et me õpime vahetunnis.”

JAANIKA NÕMMIK Türi Põhikooli 3c klassist: Mulle meeldib väga laulmine ja üldsee muusika. Ma arvan, et **vahetund peaks olema lõbus**. Vahetunnis võiksid kõik laulda

ja tantsida, aga mitte karjuda ja joosta.

Esimene vahetund on laulmine, see teeb lapsed rõõmsaks.

Teine vahetund on tantsimine, see teeb lapsed virgaks.

Kolmas vahetund on söömine, sest siis jõuavad lapsed õppida.

Neljas vahetund on mängimine, sest keegi pole veel sel päeval mänginud.

Sellised võiksid olla meie vahetunnid!

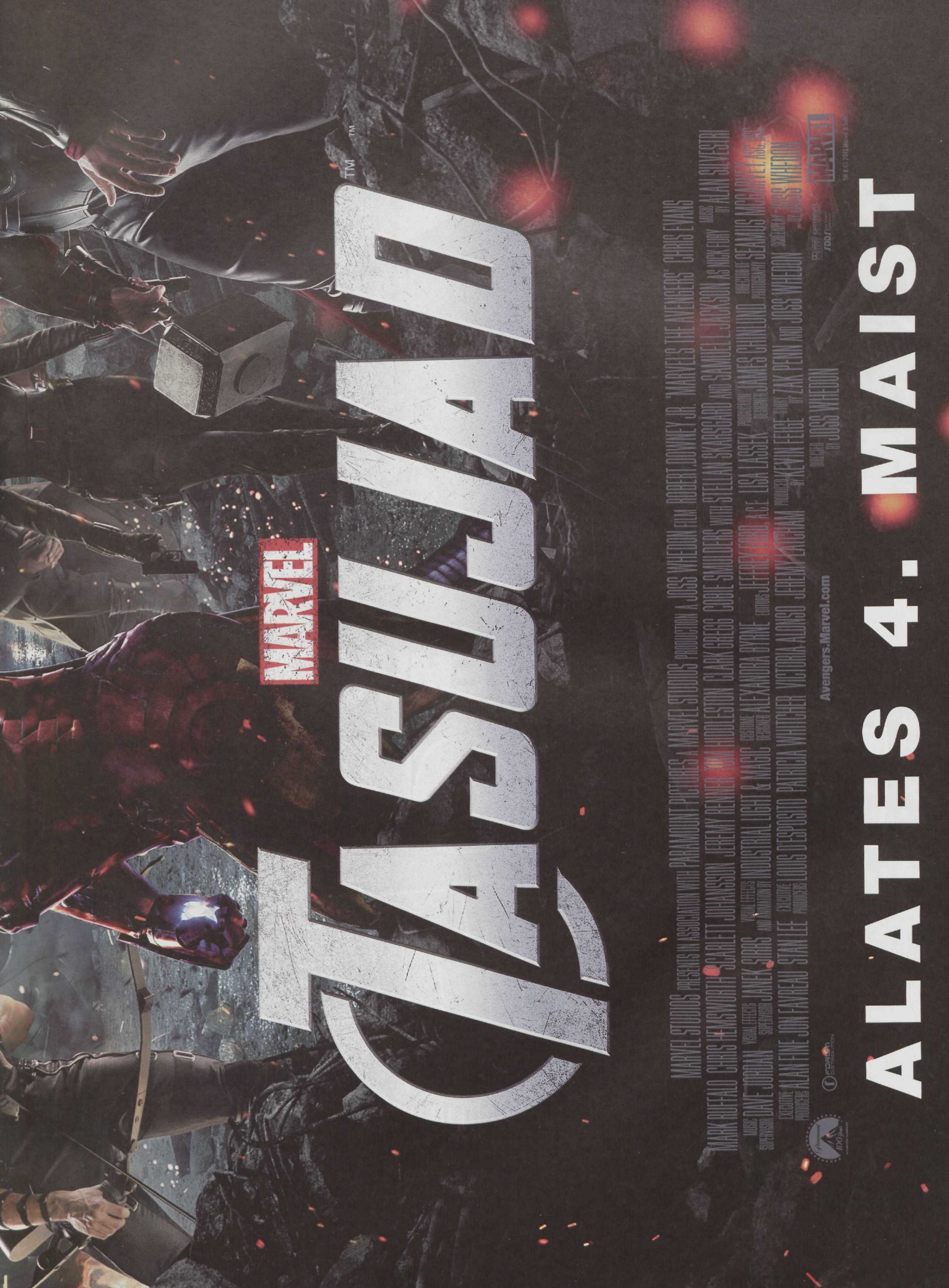
*Kellel on huvi teada saada, kuidas TIKKURISTI tants käib, see leiab internetist infot küllaga. Soomes näiteks on juba 17 korda peetud Tikkuristi tantsimises isegi Soome meistrivõistlusi! Omapäi oleks samuti vahva järele proovida, millist kiirust, osavust ja rütmitaju nõuab tantsusammul risti-rästi astumine üle kahe ristikujuuliselt mahapandud pulga ...

PALJU TÄNU kaastööde eest!

Tänupreemia saavad: **Anete Miller** (Põltsamaa Ühisgümnaasium), **Jaaniika Nõmmik** (Türi Põhikool) ja **Liina Oks** (Miina Härma Gümnaasiumi 2. klass).

MARVEL

THE AVENGERS

TM

MARVEL STUDIOS PRESENTS IN ASSOCIATION WITH PARAMOUNT PICTURES A MARVEL STUDIOS PRODUCTION A JOSS WHEDON FILM "MARVEL'S THE AVENGERS" CHRIS EVANS
MARK RUFFALO CHRIS HEMSWORTH CARLETT JOHANSSON JEREMY RENNER TONY HOOGLSTON CLARK GREGG COBIE SMULDERS WITH STELLAN SKARSGARD AND SAMUEL L. JACKSON AS "HULK" MUSIC BY ALAN SILVESTRI
MUSIC DAVE JORDAN VISUAL EFFECTS JANEK GORIS VISUAL EFFECTS INDUSTRIAL LIGHT & MAGIC COSTUME DESIGNER ALEXANDRA BYRNE JEFFREY GOOD, A.C.E. LISA LASSEK PRODUCTION DESIGNER JAMES CHYNLUND DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY SEAMUS MCGARRETT, A.S.C.
EXECUTIVE PRODUCERS ALAN FINE JON FAVREAU STAN LEE EXECUTIVE PRODUCERS LOUIS DIESPOTO PATRICIA WITTMER VICTORIA ALONSO JEREMY ZATTHAM PRODUCED BY KEVIN FEIGE WITH ZAK PEIN AND JOSS WHEDON WRITTEN BY JESS WHEDON DIRECTED BY JOSS WHEDON
CREDIT CONTROLS
ROOR

Avengers-Marvel.com

TM & © 2010 Marvel Studios

ALATRES 4. MAIST

UUS LASTEMUUSIKAL
KOSMONAUT
LOTTE

VANEMUINE
aastast 1870

HEALAPS

ROBERT
DOWNEY JR.

CHRIS
EVANS

MARK
RUFFALO

CHRIS
HEMSWORTH

SCARLETT
JOHANSSON

JEREMY
RENNER

TOM
HIDDLESTON

J.A. SAMUEL,
JACKSON

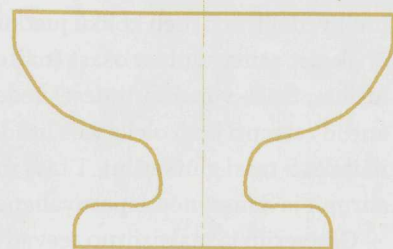
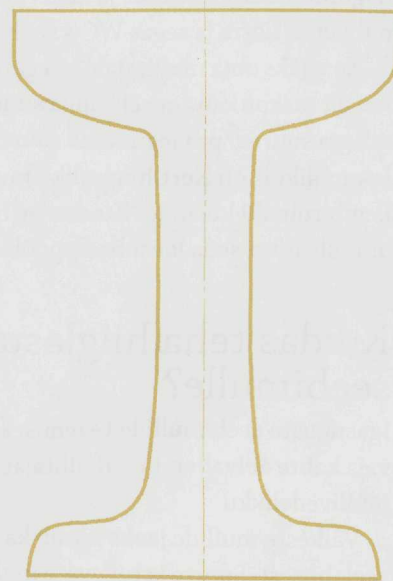

KAART EMALE

Lully Gustavson

Imeilusal ajal, kui kogu loodus rõõmustab meid roheluse ja kevadlilledega, on komme tähistada emadepäeva. Kui sul ei ole veel ideed selle tähtpäeva kaardi kujundamiseks, siis tee vaas lilledega. Jooniselt leiad kõrge ja madala vaasi lõiked. Vali, kumb sinu kaardi alusele rohkem sobib. Lilled löö välja värvikatest reklaamilehtedest viguragulööja abil. Katseta lillede asetusi, paigutades neid nii ja teisiti. Kui oled leidnud lilledele sobiva asukoha, püüa neid liimimisel enam mitte paigalt ära liigutada. Kui sul augulööjat ei ole, siis oskad kindlasti ka ise lilli välja lõigata. Ka nende lõikeid leiad mitmest Hea Lapse numbrist. Soovin sulle südamlikku emadepäeva tähistamist oma lähedaste keskel!

MUSTKUNST

Mustkunstnik **Ande**

MUSTKUNSTI

Tutipäeva trikk

Lembitu vend Kert lõpetas tänavu põhikooli. Koolilõpetamise puhul toimus lõpuklassides mitmeid toredaid üritusi. Üheks neist oli tutipäev. Tavaliselt peetakse tutipäeva küll ainult gümnaasiumi lõpetamisel, aga kuna Potiste kool on väike ja paljud õpilased lähevad pärast üheksandat klassi linnakooli, võtsid seal tutipäevast osa ka põhikooli lõpetajad. Tutipäev on selline lõbus päev, kui lõpuklasside õpilased panevad ennast samamoodi riidesse nagu esimese klassi lapsed ja mängivad päev läbi, et nad on väikesed. Kaasa võetakse nukud, mudelautod ja muud lapsepõlve mänguasjad. Põske pistetakse pulgakommid ja kaasa haaratakse nii õhupallid, mullitajad kui ka veepüstolid.

Veesõda – vähemalt koolimajas sees – oli Potistes keelatud. Õues aga läksid käiku veepüstolid ja õhupallidest said veepommid.

Tilkuvana koolimajja astudes pakkus Kert välja, et täidaks koolimaja üleni seebimullidega. Klassikaaslased – ja ka kaheateistkümnendikud – olid päri. Enamusel oli nagunii mullitaja kaasas ja kellel ei olnud, laenas puhvetist kõrre ja segas WC-s seebivee kokku.

Kert läks oma mullitajale aga garderoobi järele, kuna see oli taskus kandmiseks liiga suur. Ja ka mullid tulid sellega suured, peaaegu sama suured kui poiss ise. Loomulikult oli Kert hiiglaslike mullide tegemiseks Lembitult abi küsinud. Kuidas ise hiiglasuuri seebimulle teha, seda loe juba altpoolt.

Kuidas teha hiiglasuuri seebimulle?

Igasuguste seebimullide tegemiseks on vaja kahte abivahendit – mullitajat ja mullivedelikku.

Väikeste mullide jaoks piisab ka seebi- ja veelahusest. Suurte ja tugevate mullide puhumiseks võid kokku segada näiteks 5 osa glütseriini, 1 osa maisisiirupit ja 3 osa nõudepesuvahendit. See „osa” tähendab, et mullivedelik koosneb kokku justkui üheksast sama suurest osast (näiteks lusika-, tassi- või ämbritäiest) vedelikust – antud retsepti järgi oleks vaja lisada näiteks 5 tassi glütseriini, 1 tass maisisiirupit ja 3 tassi nõudepesuvahendit.

Glütseriin ja maisisiirup teevad mullid

tugevaks ja vastupidavaks. Kui neid leida ei õnnestu, võid

need ka tavalise suhkruga asendada – katseta julgelt, kuidas kõige paremad mullid tulevad.

Mullitaja tuli päris suur ja selle meisterdas Kert ise. Lembit tegi abiks väikese joonise, mida võid all näha. Poiss sidus kahe puupulga vahele puuvillase nõöri, mille külge ühendas omakorda teise, raskusega nõörijupi. Nii tekkis kolmnurk, mille vahelt mullid ilmuma hakkasidki.

Raskus on vajalik selleks, et mullitajat vedelikku kastes see ikka põhja vajuks. Nöör ei pea tingimata puuvillane olema, kindlasti on aga oluline, et ta endasse vedelikku imeks.

Mullide tegemiseks kastas Kert mullitaja vedelikku, nii et kõik kolmnurga küljed said seebivedelikuga kokku. Nii tekkis kolmnurga sisse seebivedelikust „kile” ning kui poiss nüüd mullitajat enda ees hoides tagurpidi liikus, täitus kile õhuga ja mullikesed hakkasid välja tungima. Kui Kerdile tundus, et tekkiv mull on juba piisavalt suur, vähendas ta käte vahel olevat kaugust, kuni pulgad kokku puutusid ja mullike vabalt lendama pääses.

Õiekuu paneb palged õitsema

Iris Müntel

Aasta viiendal kuul on maakeeles mitmeid nimetusi, paljud neist tuletatud sellest, mis looduses aset leidis või milliste toimetustega algust pidi tegema. Tuntuimad maikuu hellitusnimed on lehekuu, lehehakkamise kuu, külvikuu ja õiekuu.

Lehekuul puhkevad puudel-pöösastel lehed ja õiekuul õied, mis tähendab, et loodus tõstab pead ja pühib viimase talveune oma õlgadelt. Elu muutub rõõmsamaks ja mõnusamaks, sest päike paitab põski ja puud ning pöösad üllatavad meid oma värvivalikutega.

Seekord näitangi, kuidas maalida kerget, värvilist ja kevadist maalikut. Kui õitsevad oksad sinu hetkel toimuva peaga kokku ei lähe, siis teisi maalanguid leiad leheküljelt www.irisgrimm.net

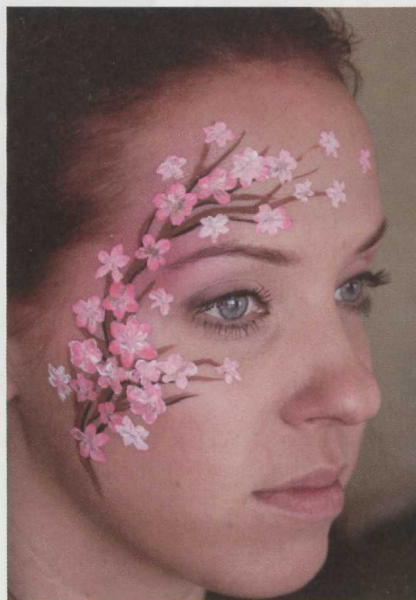
Võta švamm ja tee hästi õrnalt niiskeks (jättes selle peaaegu kuivaks) ja hõõru roosa värvi sees. Nüüd hõõru seda naha vastu, et saada hästi kerge roosa kuma. Värvil asemel võid kasutada ka roosat lauvärvi, saad sama tulemuse.

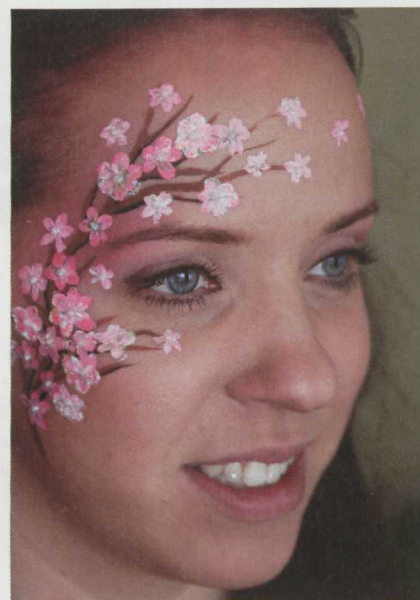
Võta peenike pintsel, tee märjaks ja maali pruuni värviga näole oksad.

Kasuta silmalainerit või peenikese pintsi otsa ja tee okste kõrvale mõned tumedamad jooned.

Õite maalimiseks kasuta kahte värvi korraga. Selleks kasta pintsel roosa ja valge värvi sisse ning vajuta näole, lille südamekust kuni õielehe tipuni. Korda seda liigutust iga õielehe puhul, kuni terve õis saab valmis. Värvil segunevad näol ja jätavad kirjuma ning rõõmsama mulje.

Viimase sammuna võid lisada sädelust, mis hakkab päikese käes rõõmsalt helkima.

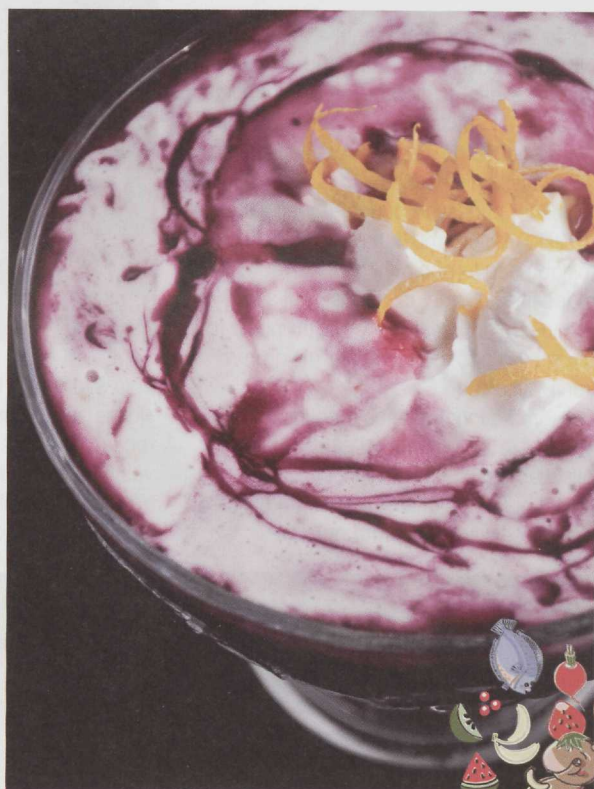

KOKKA ISE

Sandra Vungi retseptid ja pildid

Minu arust on maikuu Eestis üks ilusamaid. Taimed on oma ninad mullast välja pistnud ja puud lähevad võidu rohelisemaks. Pealegi on suur suvepuhkus kohe ootamas ning ka emadepäev on maikuu. Seekord pakun teile kaks väga huvitavat retsepti. Tõeline maiuspala julgematele katsetajatele. Maitsvat kokkamist!

Pähklimääre

See on üks tõeliselt väärt leid. Mõelda vaid – inda pähklitest saab teha suussulava ja rammusa määre, mis meenutab natuke toorjuustu, ning seda saab maitsestada täpselt endale sobival viisil. Võid siia lisada näiteks värsket peterselli ja küünekeese küüslauku või muid värsked ürte ja maitseaineid. Sobib imehästi näiteks krõbeda röstsaija peale koos viilu tomati või kurgiga.

Vaja läheb:

- pakk india pähkleid
- endale meeldivaid lisandeid

Mina otsisin 200 g kaaluva paki ning panin pähklid likku. Piisab kahest tunnist leotamisest, kuid võib ka näiteks üleöö leotada. Siis kumasin pähklid ja purustasin saumikseriga umbes pool minutit. Pool jätsin maitsestamata, teise poole purustasin koos küüslauguküüne, terakese meresoola ja peterselliga. Säilita karbikseses külmkapis.

Mustikasupp

Mul leidus veel sügavkülmas karbikese eelmise suve mustikaid ning tuli mõte keeta üks kosutav mustikasupp. Üks tõeliselt lihtne ja maitsev maiusroog. Sobib serveerida näiteks jäätise või vahukoorega ning see, kes laktoosi ei talu, saab kasutada kaeravahukoort või sojajäätist.

Vaja läheb:

- 3-4 peotäit mustikaid
- 1 liiter vett
- paar spl suhkrut
- 3 spl kartulitärklis + sortsuke külma vett

Aja potis vesi keema, lisa mustikad ja suhkur ning keeda umbes 5 – 7 minutit. Lisa kiirelt segades tärklise ja vee segu ning võta pott tulelt. Lase supil jahtuda või serveeri kuumalt.

				kriipsu moodi täht	alevik ja vald Saaremaal	lame kala	Roald Amundsen	lühike naljakas lugu
				üks riik, mille lipul on rist				
				riik, mille pealinn on Teheran				
				Rooma number 1002			Eesti	
				Ewert Sundja keha		aar	Kuulo mitte inglise keeles	
				jumal				
liikuv pood	lõunamine puuvili	Urmas Alender	sõjaväe allüksus	ajakiri ... Laps liiter		2 x täht mokka läinud, nurjas		
Kristel balletisamm				Kas üles või ...	hell, habras Ragne		tonn vee alla vajuma	
reede		kasutu piirkondlik keel, dialekt						Edith Piaf
läila					Ester kordaminek	in ... lootuses ladina keeles karjumine		
kollaste kera moodi õitega niidulill								
teise omandiks olevad inimesed					tahtmeline süüa Kristjan Palusalu			Mihkel Veske
Julius ... lasteluuletaja				sissepääs, väljapääs Tõnis		millimeeter Liina		
rahaühik, münt					kuum			

PISIKE MAIRIIN

#38
04.2012

Lembitu mõistatus

Peerend osales koolinoortele mõeldud teadusvõistlusel ja juba esimene ülesanne nõudis parajalt peamurdmist:

Peerendi ees oli kolm lülitit, igaüks ühendatud ühega kolmest suletud ruumis olevast hõõglambist.

Peerend tuppa ei näinud, seega ei saanud ta kuidagi teada, milline pirn millist lülitit vajutades põlema läheb. Just seda talt aga küsiti.

Lüliteid võis poiss klõpsida palju soovis, tuppa tohtis siseneda aga vaid korra.

Kuidas ta ülesande lahendas?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et kanalatsioonikaevude kaaned on ümmargused, kuna ümmargune kaas ei saa kaevu sisse kukkuda. Kui kaevud oleksid kandilised, oleks võimalik kaant pöörata ja see mööda diagonaali sisse kukutada.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.DaagilineDaalim.net

1. Missugune neist nimedest ei kuulu maikellukesele
- maibloom
  - mairoos
  - piibeleht

2. Meie lepalinnud lendavad talvitama
- Aafrikasse
  - Ukrainasse
  - Itaaliasse

3. Nukitsa konkursi tänavuseks võitjaks kuulutati kunstnikest
- Raivo Järvi
  - Rein Lauks
  - Heiki Ernits

4. Uue Muinas-Julle konkursi teemaks on
- Üks talu
  - Mõni mõis
  - Mitu lossi

5. Susanna Liisa Onoper mängib teadlase tütar muusikalis
- „Kosmonaut Lotte“
  - „Nukiitsamees“
  - „Jeti suur soov“

6. Muusikalis „Kosmonaut Lotte“ kehastab nimiosalist liisaks Gerli Padarile ka
- Hanna-Liina Vösa
  - Maarja-Liis Ilus
  - Luisa Värk

7. Autotöösturi ja leiutaja Henry Fordi vanemad soovisid, et temast saaks
- farmer
  - fotograaf
  - fagotimängija

Õiged vastused leiad sedasama ajakirja tähelepanelikult lugedes! Nende vahel, kes saadavad õiged vastused toimetusse enne 5. juunit 2012, loosime välja MÕNUSAID RAAMATUID!

NB! E-posti teel saabunud vastused lähevad loosi ainult siis, kui sõnumis on kirja pandud ka vastaja tavapostiaadress või kooli nimi!

Paetiseeris ja pani kokku **Jüri Paet**

LEHEKUISEID PAETISME

**Maijooks on mõeldud noorematele,
Maalijooks vanematele naistele.**

Jättes külastamata Säästumarketit, säästate raha.

Ida poolt Eestisse saabujaile antakse viisa asemel viisud.

Viin on kahjulik teie tervisele. Hoidke eemale Austria pealinnast!

Kortsus vanem naine tutvuks kortsumängijaga.

Jäärapäine lambakarjus.

Kalameeste koosolekul esitati konksuga küsimusi.

Seoses rahanappusega hakkab televisioon saateid kärpima: kõik saated lõpevad poole pealt ära.

Lisaks kullerteenusele on meil ka sullerteenus.

Mina otsin ja sina otsid, kes hooletu, jääb töötuks.

Kas osturallil korraldatakse ka kiiruskatseid?

Kas väikelaenu saavad taotleda ainult väikelapsed?

Kas vesivoodis magades peab päästevest seljas olema?

Kas laeval töötavad naised on meremehed?

**Kas siis, kui mustad mõtted pähe tulevad,
tuleb teha ajuloputust?**

Üks pääsuke ei tee veel kevadet.
Kui neid on kaks, kas siis teevad?

MITMEST MITMEST KANDIST

Elu on lühike nagu mälu.

Ma ei ole haige, ma ainult ravin ennast.

Hästi pestud raha ei haise.

Mida vähem tead, seda parem uni.

Kannata veidi, elu on lühike.

Ilma rahata laulavad ainult linnud.

Kirurg on relvastatud terapeut.

Olen uhke oma tagasihoidlikkuse üle.

Vanglas on ainult istekohad.

Seni, kuni üheksa korda möödad,
teised juba lõikavad.

**Kuidas ka ei keerutaks, jääb tagumik
ikkagi selja taha.**

Naine autoroolis on nagu taevatäht, sina
näed teda, aga tema sind mitte.

**Palju hunti ka ei söödaks, karu on
ikkagi suurem.**

Mitte keegi ei tea rohkem kui loll inimene.

NAERU-USS

*

Matemaatikaõpetaja kiidab Juku: „Tubli poiss, seekord on sul kõik kodutööd korralikult ära tehtud!”

„Jah, õpetaja – ainult et mu ema palus, et te talle täna kindlasti helistaksite!” teatab Juku.

„Miks?” imestab õpetaja.

„Tal oli vaja rääkida sellest kolmandast ülesandest: oleks vaja teada, kuskohas asub see pood, kus vorstikilo maksab viiskümmend senti ja karbonaadi saab ühe euro eest kaks kilo!”

*

Loodusõpetuse tunnis küsib Juku: „Õpetaja, te vist luiskasite, kui ütlesite, et looduses on kõik targasti korraldatud? Näiteks pargipuud on ju täiesti napakad!”

„Miks sa nii arvad, Juku?”

„No kas see pole napakas, kui nad enne külma talve viskavad kõik riided seljast ja uusi lehti hakkavad kasvutama alles nüüd, kevadel, kui õues on juba soe?”

*

Emakeeleõpetaja kirjutab tahvlile lause: „Jüri kukkus ja murdis jalaluu” ja küsib: „Juku, kus on selles lauses sihitis?”

„Haiglas,” vastab Juku.

Anna-Karin Freiberg, Jõhvi Kunstikoolist

*

„Juku, kuidas sul uude kooli sisseastumise katsed läksid?”

„Kahjuks viletsasti – mul polnud nimelt aimugi, et see on usuõpetuse kallakuga kool...”

„Kuidas nii?”

„No ükskõik kuidas ma nende küsimustele ka vastasin – ikka tõstsid õpsid silmad taeva poole ja öhkasid:

„Issand jumal!””

*

„Juku, kui mul on ühes käes kaheksa ja teises üheksa õuna, mis on siis lahendus?”

„Oi, õpetaja – kui teil on ikka nii ebanormaalselt suured käed, siis on sellele väga raske lahendust leida!”

*

Arsti telefon heliseb ja ärritunud naisehääli hüüab: „Palun tulge kohe meie juurde – meil juhtus selline õnnetus, et Juku neelas käärid alla ja me lihtsalt ei tea, mida peale hakata.”

Arst kirjutab aadressi üles ja lubab kohe teele asuda, kuid siis heliseb telefon uuesti: „Doktor, see olen jälle mina, Juku ema. Kõik on korras – leidsime juba sahtlist teised käärid!”

*

Juku jalutab koeraga turul ja peatub puuviljamüüja ees. Pontu kasutab juhust ja asub õunu ja pirne lakkuma. „Poiss, kas sa ei näe, mida su koer teeb!” pahandab müüja.

„Oi, Pontu!” tõreleb Juku. „Ei tohi õunu lakkuda – need on siin ju pesemata!”

*

Uksekell heliseb. Juku avab ukse ja lävel seisab mingi noormees, lillekimp käes.

„Mida te soovite?” küsib Juku.

„Tead, väikemees, ma tulin sinu õe kätt paluma,” lausub mees.

„Juta, tule siia!” hüüab Juku. „Mingi kutt tuli sulle manikööri tegema!”

*

Juku istub hambaarsti toolile ja kui arst ta juurde astub, toob kuuldavale kohutava mõirge.

„Mis sa karjud, poiss!” pahandab hambaarst. „Ma pole sind veel näpuotsagagi puutunud!”

„Jah, aga jala peale astusite küll väga valusasti!”

11. MUINAS- JULLE VÕISTLUS „MÕNI MÕIS...”

Võib-olla oled kuulnud ütlusti „Mõni mõis!”, „Mõisa kõis – las lohiseb?” Need kõnekäändud on pärit pärisorjuse ajast, mil mõisale vaadati altkulmu üles. Sada aastat tagasi oli Eestis üle tuhande mõisa. Pärast Eesti Vabariigi iseseisvumist kohandati paljud mõisad ümber koolideks, haiglateks, lastekodudeks. Nõukogude ajal kasutati kunagisi mõisahooned kolhoosikontorite või majandikeskustena. 1980. aastatest hakati mõisahoonetele kui kultuurimälestistele suuremat tähelepanu pöörama. Kõigi mõisahoonete olukord täna siiski kiita ei ole. Õnnelikumas olukorras on need, kus on läbi aastakümnete kool tegutsenud. 1990. aastate lõpust sai alguse mõisakoolide liikumine. Täna kuulub Eesti Mõisakoolide Ühendusse üle 60 õppeasutuse.

- Milline on Sinu mõisakool? Millised lood on sellega seotud? Millal Sinu kool mõisa-häärberis tööd alustas? Kui palju on teil praegu õpilasi/õpetajaid? Kas teil on oma raamat, näidend, orienteerumismäng vms? Kas Sinu kool osaleb igasuvises külastusmängus „Unustatud mõisad”?
- Kui Sul ei ole õne õppida mõisakoolis, siis kirjuta meile, kas oled mõnes sellises ekskursioonil käinud? Võid lasta ka fantaasial lennata ja jutustada meile elust mõisaajal – sajang on Sinu valida.

Kirjuta või joonista meile neil teemadel ning saada oma võistlustöö hiljemalt 18. maiks 2012 kas meilitsi (ene.luka@gmail.com) või tava-postiga Eesti Muinsuskaitse Seltsi (Pikk 46, 10133 Tallinn). Lisa kindlasti enda ja oma juhendaja andmed (nimi, klass, kool, e-mail, telefon, kodune address). Täiendav info: GSM 50 67861 (Ene Luka).

Võistlustööd hinnatakse kolmes vanuseastmes (1.–4. klass, 5.–7. klass, 7.–9. klass). Eraldi hinnatakse kirjutisi ning kunstiööid. Žürii teeb kokkuvõtteid 28. maiks.

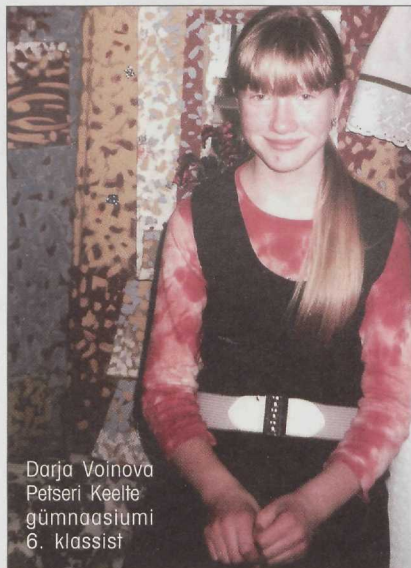
Parimatele auhinnad!

Meeleolukamad lood avaldab ajakiri Hea Laps. Tunnustusüritus on 2. juunil Tallinnas.

Võitjatega võetakse ühendust.

Kodulooline teadus- ja haridusprogramm 2012
Eesti Muinsuskaitse Selts
Ajakiri Hea Laps

Petseris tähistati eesti keele päeva

Darja Volnova
Petseri Keelte
gümnaasiumi
6. klassist

Meie koolis toimus 13. eesti keele päev 15. märtsil. Kõlalised tulid Tartust Eesti Rahva Muuseumist. Muuseumi teadurid Vaike Reemann ja Virve Tuubel tutvustasid rahvarõivaste märgikeelt ja rahvakalendrit. Läbisime koos rahvakalendri aastaringi ja otsisime õpilehelt kuude rahvapärasteid nimetusi.

Meid õpetati lugema märke, mida rahvariided edastavad. Saime teada, et iga detail kannab oma sõnumit. Peaarhivaar Tiina Tael rääkis teemal „Muuseumi hindamatu abilised”. ERMi Sõprade Seltsi sekretär Sirje Madisson andis ülevaate seltsi tegevusest. Ta rääkis sellest, milliseid näitusi selts korraldab, kuidas viiakse läbi rahvakalendri tähtpäevi tutvustavaid üritusi ja milliseid õppereise korraldatakse kodu- ja välismaal. Muuseumi direktor Krista Aru saatis koolile huvitavaid muuseumi väljaandeid. Meie õpilased esinesid kontserdiga. Laulsime setu-, eesti- ja soomekeelseid laule. 9. klassi õpilane Aleksandra Žukova kandis ette huvitavaid paetisme, mille ta valis välja ajakirjast Hea Laps.

Nukitsa konkursi võitsid Kristiina Kass ja Heiki Ernits

Foto: Eesti Lastekirjanduse Keskus

Eesti Lastekirjanduse Keskuse auhinnaapeel, mis toimus 14. aprillil, kuulutati välja XI Nukitsa konkursi võitjad. Eesti laste lemmikud on ülekaalukalt lastekirjanik **Kristiina Kass** raamatuga „Nõianeiu Nõbinina” ja kunstnik **Heiki Ernits** sama raamatu pillidega. Teise koha vääriiselt kogusid punkte raamatusarjad. Kirjanikest oli edukas soome päritolu eesti lastekirjanik **Mika Keränen** lastekrimkadega „Peidetud hõbedane aardeleegas”, „Vana roosa maja” ja „Salapärane lillenäppaja”. Illustraatori teine koht kuulub noorele kunstnikule **Maigi Magnusele** sarja „Jänku-Jussi lood” I – IV illustreerimise eest.

Kirjanduse poole pealt pälvis kolmanda koha **Kristiina Kassi** „Peeter ja mina”, kunstnikest sai kolmanda auhinna **Anni Mäger Urvi Grossbergi** raamatu „Mai tänava hiired” illustatsioonidega. Häälletuses osales 7827 last üle Eesti.

LOTTE SAADETI KUU PEALE!

Kes on näinud muusikali „Detektiiv Lotte”, see mäletab kindlasti, et paljude põnevate elukutsete seast meeldis koeratüdrukule ka kosmonaudi töö. Kes peab lugu filmist „Lotte ja kuukivi saladus”, sellel on kahtlemata silme ees tublid kolmekõrvalised kuujänessed. **5. mail Tartu Vanemuise teatris ja 25. lehekuu päeval Tallinnas Nokia Kontserdimajas** esietendub muusikalis hakkabki Lotte omal kombel kosmonaudiks ja läheb Kuu peale kuujänestest sõpradega kohtuma.

Kuu peale ei kiirusta nutikas koeratüdruk sugugi mitte sellepärast, et elu Leiutajatekülas kipuks igavaks minema – oo ei, iga mudilane teab, et Leiutajatekülas

toimub iga päev rohkem põnevaid sündmusi kui Peetri-, Pilpa-, Lille- ja Pääskülas kokku! Kuid seekord tuleb Lottel isevärki teekond ette võtta, sest kuujänes Tik kutsus teda oma sünnipäevale.

Lotte seltsis kohtume uute toredate tegelastega: Tikil on lahke pannkoogimeistrist ema Pots ja hoolitsev isa Muhh, ning muidugi suur hulk sõbrakesi, kõigil kolm kõrva peas nagu kuujänestele kohane.

Võtaks porgand, aga näib, et üks sünnipäevajänes on kolmanda kõrva kuskile ära kaotanud? Oi, aga see polegi kuujänes, vaid hoopiski Lotte vana tuttav jänes Adalbert, kes tahaks kangesti kuulsaks saada – olgu siis sportlase, balletitantsija või leiutajana! Kuidas siis Adalbert Kuu peale kukkus?

Juhtus selline asi, et kuna Adalberdil ei tekkinud leiutamiseks kohe mitte ideerasugi, siis luuras ta küla peal ringi ja püüdis teiste mõtteid näpata. Aga ei oska jänesepapa unistada nii suurelt nagu näiteks suslik Väino, kes on otsustanud telliskivist sepikuid valmistada, maksu mis maksab. Adalberdil puudub ka karu Eduardi kannatus: mesikäpp murrab nimelt juba mõnda aega pead unustamisvastase rohu retsepti kallal. Lotte isa Oskar on muidugi eriline nupumees – tema käpa all valmib moosipurgi kaanetaja, mis ühtlasi mängib heliplaate. Jänes Adalbert oleks kõrvust tõstetud, kui ta midagi seesugust oskaks välja mõelda!

Leiutajate järel luurates sattus aga Adalbert hoopis-tükki koos Lottega Kuu peale...

Sellest, kuidas ta seal hakkama sai, ei hakka me praegu pajatama – palju põnevam on ise kõike vaadata ja kuulata!

Muusikali „**Kosmonaut Lotte**” libreto kirjutasid **Janno Põldma** ja **Heiki Ernits**, muusika autor on **Priit Pajusaar** ja laulusõnad kirjutas **Leelo Tungal**.

Lavastajatöö tegi **Ain Mäeots**, muusikaline juht ja dirigent on **Tarmo Leinatamm** ja dirigendipuldis näeme ka **Lauri Sirpi**.

Tähtis osa on teadagi ka kunstnikel: neid on seekord koguni kaks: **Iir Hermeliin** ja **Rosita Raud**.

„Kosmonaut Lotte” koreograaf on **Janek Savolainen** ja valguskunstnik **Palle Palme**.

Peaosalise **Lottena** saame vaadata-kuulata nii **Gerli Padarit** kui ka **Luisa Värki**.

Vahvaid lavarolle teevad veel Aivar Tommingas, Juss Haasma, Robert Annus, Simo Breede, Jaan Willem Sibul, Märt Jakobson, Tõnu Kõlbas, Jüri Lumiste, Pirjo Püvi, Maria Kallaste, Veikko Täär, Tanel Jonas, Janari Jorro, Krista Kotsalainen ja paljud teised.

**KIIRE AUHINNAKÜSIMUS LUGEJATELE:
MIS ON LOTTE EMA NIMI?**

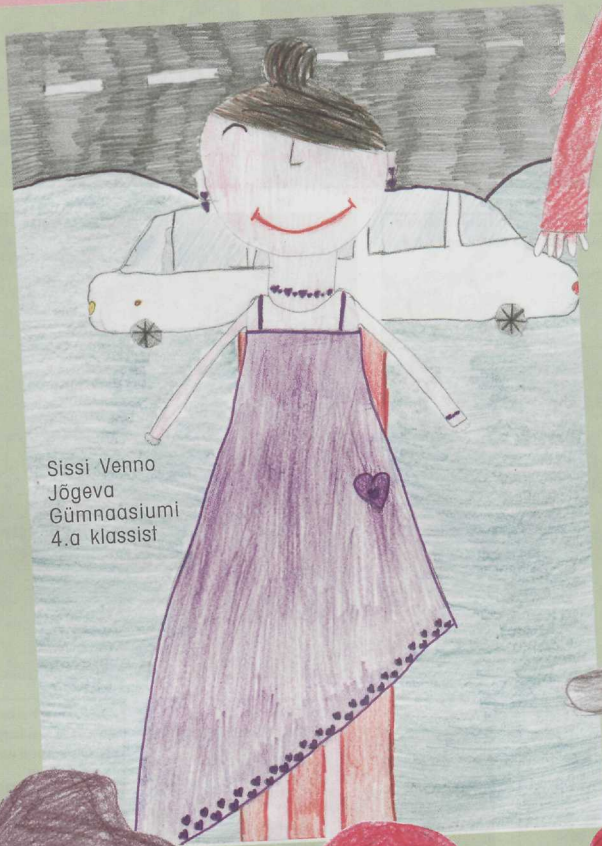

ILU EI PASSI PATA PANNA

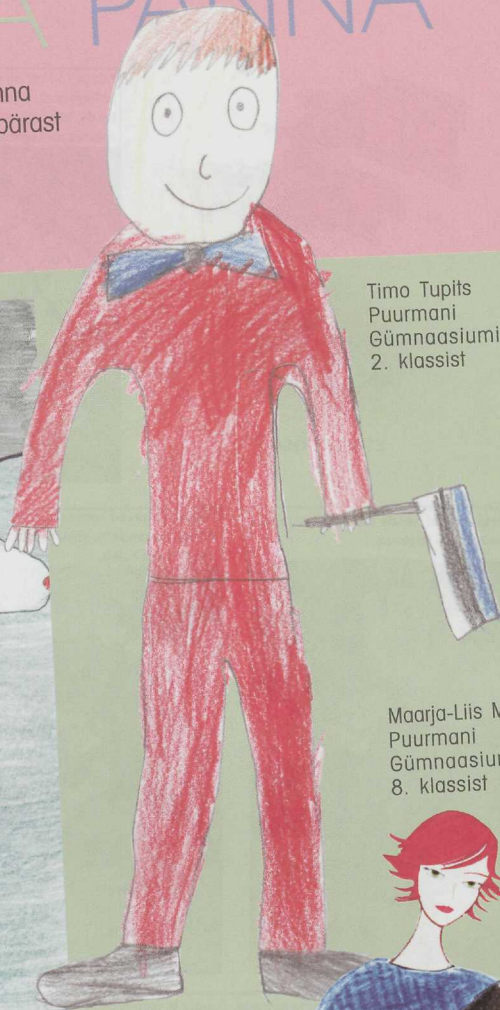
Nii meie esivanemad igatahes väitsid. See-eest selga aga passib ilu panna iga kell! Eks õpetajad ole meile tihti emade eest – eriti algklassides. Seepärast on just emadepäeva kandis kohane näidata meie lugejate väikest moekollektsiooni, mis on küll mõeldud presidendi vastuvõtule minekuks, kuid kindlasti sobilik ka näiteks viimasel koolipäeval kandmiseks.

Katrin Kivijärv
Puurmani
Gümnaasiumi
7. klassist

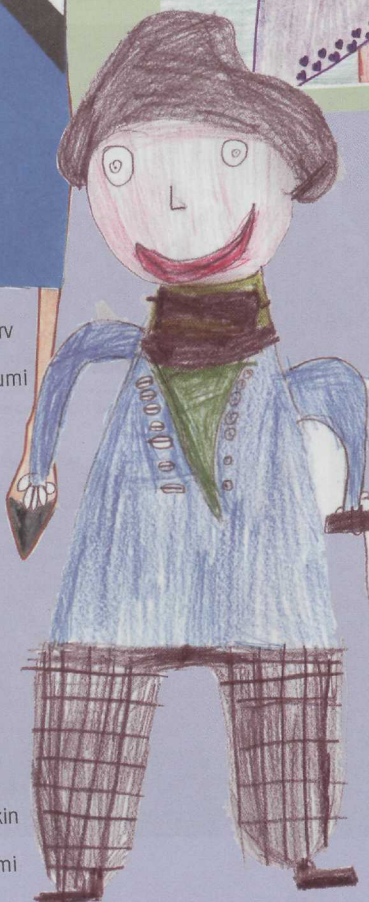
Sissi Venno
Jõgeva
Gümnaasiumi
4.a klassist

Timo Tupits
Puurmani
Gümnaasiumi
2. klassist

Maarja-Liis Miiler
Puurmani
Gümnaasiumi
8. klassist

Tarmo Šljupkin
Puurmani
Gümnaasiumi
2. klassist

Triinu Sepp
Tallinnast

KRIS & TOMMI

ESIMENE OSA

Kris ja Tommi on metsas mängides leidnud vana-aegse hõbemündi. Nad näitavad seda poeomanikule ja tahavad teada, kui palju kommi selle eest saaks osta. Poodniku arvates on tegemist haruldase mündiga.

Lapsed on põnevil. Nad lähevad sinna tagasi, kust nad selle mündi leidsid, lootuses, et ehk leiavad veel midagi põnevat.

Aga keegi on veel nende askeldusi jälginud ning meie sõpru jälginud...

Lapsed seisavad koopasuu ees. Tommi annab Mukile tähtsa ülesande hoolikalt valvata ja märku anda, kui keegi järele tuleb.

"Vaata Kris!" ütleb Tommi taskulambiga kivil imelikku saladuslikku märki valgustades. "See näeb välja nagu muinasaegne peremärk või mingi tundmatu ruunikirja märk!"

"Kindlasti viisid viikingid siin läbi oma pühasid rituaale ja tseremooniaid ning see siin oli nende jaoks tähtis ja püha paik", on Tommi kindel.

Korraga ilmub koopasusse tüme vari...

...kes samal hetkel toob kuuldavale vaikust lõhestava valurajutuse. Muki on oma kohustust tõsiselt võtnud ning kurjamit selja tagant rünnanud.

Kuid ta toibub kiiresti ning annab truule koerale julma hoobi.

Ta veeretab koopasuu ette läheduses olnud suure kivi, jättes lapsed koopasse vangi.

"Niil!" mõtleb kurjam. "Tehtud! Nüüd tuleb nuputada, mida edasi teha."

Jät kub...

Thor ja
Kapten
Ameerika

KINOUDISED

SUPER! KANGELASED!

Igal aastal tuleb kinodesse terve hulk superkangelasi, aga reeglina saabusid nad ikka ühe-kahekaupa. Kuni tänaseni. Midagi sellist ei ole varem kinolinal nähtud. Suur seiklusfilm nimega „**Tasujad**” toob korraga ekraanile seltskonna, kuhu kuuluvad **Raudmees** ehk **Tony Stark (Robert Downey Jr.)**, **Kapten Ameerika** ehk **Steve Rodgers (Chris Evans)**, äraarvamatu jõujuurikas **Hulk** ehk rahulik teadlane **Bruce Banner**, peajumal Odini tormakas poeg **Thor (Chris Hemsworth)**, võimetelt lausa 007 vääriline naisagent **Natasha Romanoff** ehk **Must Lesk (Scarlett Johansson)**, maailma parim täpsuskütt **Kullisilm (Jeremy Renner)** ning neid kõiki juhtiv karm mees nimega **Nick Fury (Samuel L. Jackson)**. Fury kasutab Tasujaid kui viimast võimalust võidelda Thori kurikavala kasuvenna **Loki (Tom Hiddleston)** ning toda abistava kurjamite armeega.

Selle filmi jaoks on ettevalmistusi tehtud juba aastaid, lisades siia-sinna viiteid järgmistele seiklustele. Esimese „Raudmehe” lõpus ilmus Nick Fury Tony Starki koju ja küsis, kas too on kuulnud midagi projektist „Tasujad”. Filmi „Uskumatu Hulk” lõpus teatas Tony Stark, et „me paneme tiimi kokku”. Teise „Raudmehe” lõpus leiti New Mexicost Thori vasar Mjöltnir jne jne. „Tasujate” puhul on tohutult materjali, millest filmi ja selle võimalike järgede ning kangelaste üksik-etteastete tegemiseks materjali ammutada, sest esi-

Raudmees

mest korda nägi see „superkangelaste supergrupp” ilmavalgust koomiksikülgedel juba aastal 1963. Pärast seda, kui Raudmees aastal 2008 sedavõrd edukaks osutus, algaski kangelaste hoolikas tutvustamine filmhaaval ja see kõik on viinud välja selle hetkeni, mil „Tasujad” viimaks korraga kinolinal maailma päästma asuvad. „Me pole meeskond, vaid kellapomm,” ütleb üks rühma liikmetest ettevaatlikult ning eks siis kinos saab näha, kui hästi või halvasti asi lõppeda võib, kui mitu superkangelast peavad ühte tuppa ära mahtuma ja mänguasju omavahel jagama.

Juunikuus röömustavad meid vanad sõbrad Marty, Melman, Alex ja Gloria (pingviinidest rääkimata!), kes seikleavad end rändtsirkuses varjates mööda Euroopat. Aga sellest juba järgmisel korral. Kohtumiseni kinos!
Kinokuju

Nimi: Susanna Liisa Onoper
 Vanus: 12
 Elukoht: Tallinn
 Kool: Tallinna Reaalkool

SUSANNA: HOBIST VÕIB SAADA ELUKUTSE

19. – 20. mail esietendub Eesti Nuku- ja Noorsooteatri saalis jäätisemuusikal „Jeti suur soov”, mille muusika kirjutasid Villu Valdmaa ja Heini Vaikmaa ning laulutekstid tegi Leelo Tungal. Muusikali seadis lavale noor lavastaja Auri Järna, kunstnikutöö tegi Riina Vanhanen ja liikumisjuht on Rauno Zubko. Jetit mängib Mihkel Tikerpalu Eesti Nuku- ja Noorsooteatrist ning teisi osi teevad Rahvus- ooperi Estonia solistid Urmas Põldma, Villu Valdmaa ja Alar Haak. Kuid muusikalis on üsna tähtis roll ka väga noorel artistil, kes tunneb end professionaalide seas laval vabalt nagu kala vees. Tüdruku nimi on Susanna, ja temaga teemegi nüüd juttu.

Räägi meile enda rollist muusikalis!

Ma olen muusikalis hakkaja tüdruk Juuli, kelle vanemad on teadlased, ning mul on lahe mustkunstnikust onu. Ma leian endale sõbra – jäätisepoiss Jeti. Jetil on mure, et ta ei suuda enam pilveks muutuda nagu siis, kui ta veel lumememmena töötas, ja Antarktikasse lennata, et seal jäätist valmistada. Juuli proovib kogu oma perega leida Jeti murele lahendust.

Kas oled saanud endasse ka jäädavalt muusikalipisiku? Võib sind veel kunagi ehk laval näha?

Mulle meeldib laval olla ja kui veel laulda ka saab, siis ei oska paremat tahtagi. Tegelikult olen ka varem muusikalistes etendustes kaasa teinud – laulan seitsmendat aastat Lasteekraani Muusika-

studios ja meil on igal aastal vähemalt üks suurem muusikaline lavastus, kus me saame laulmise kõrval ka vahvaid rolle teha.

Räägi veel oma erinevatest hobidest!

Minu hobiks on muusika. Laulan ETV Kontsertkooris ja õpin Tallinna Muusikakoolis klaverit. Koolis osalen ma kooristuudio ansambelis. Lisaks meeldib mulle väga lugeda, aga see vist ei käi hobi alla. Aeg-ajalt on mõnus ka matemaatilisi „pähkleid” lahendada.

Millise hobi järgi soovid ka elus edasi liikuda?

Väga hea oleks, kui tulevikus saaks hobist elukutse, aga eks seda näeb.

Kas muusikalis osalemine on sulle ka midagi olulist juurde andnud?

Olen tänu lavastajale, liikumisjuhile ja kaasnäitlejatele aru saanud, et saalist vaadates tundub kõik imelihtne, aga selle saavutamiseks tehakse enne etendust väga palju tööd. Tohutult äge on see, et kõik muusikali meeskonnast on kenasti nõus olnud mind õpetama, et ma oskaksin paremini näidelda, laulda ja liikuda.

Mida ütleksid lõpetuseks?

Lisaksin oma lemmikpingviini kutse jäätisemuusikalist: „Poisid, pidu! Pliikad, pidu! Pingviinid, peole!”
 Susanna Liisaga vestles Anna-Maria Uulma

Üherattaline – miks mitte!

Oleme küll harjunud nii nelja- kui ka kahe rattaliste sõidukitega, kuid nutikad jaapanlased tõestasid, et ka ühelainsal rattal on võimalik mõnusasti liikuda. Honda meistrite leiutatud sõiduriist võib tänu väikestest pöörlevatest osadest koosnevale rattale rahumeelset rändurit sõidutada nii ette- kui ka tahapoole ja isegi diagonaalses suunas. Elektrisõiduk nimega **U3-X** kaalub ainult 10 kilo, ning liigub kiirusega 6 kilomeetrit tunnis.

Kangelaspapa Boris

Inglismaa pörsarikkaimaks seapapaks peetakse Tutbury, Staffordshire's elavat kaheaastast kultu nimega **Boris**, kes eelmise kevadeni oli käitunud nohikuna, kuid seejärel äkki põgenes oma sulust, et aktiivselt suhelda viieteistkümne seakaunitariga. Ja täpselt kolm kuud, kolm nädalat ning kolm päeva hiljem sündisid kõigil Borisi lemmikutel kaunid pörsapesakonnad, ühtekokku 130 pisikest kärsakandjat, kellel isanimeks Boris. Nii nad vähemasti olevat ajakirjanikele väitnud!

Kahekümneviiekesi ühel motikal

Pole teada, mida arvab ühel rattal liikumisest Inglismaal, Stamfordis tegutsev kaskadöör ja filmimees **Colin Furze**. Üksindusest ta ilmselt ei hooli, sest isegi mootorrattal sõita soovib mees hulgakesi. Kolm kuud nukerdas torulukksepa paberitega Furze oma isevärki motikat kokku pannes, ning saigi lõpuks valmis kahekümneviiekohalise sõiduriista, mille tippkiiruseks on 56 kilomeetrit tunnis. Tõsi küll, kurve võttes peab kiirust tunduvalt kahandama, sest „sajajalgsele“ pole nii kerge pöördeid teha. Lisaks maailma pikima mootorratta ehitaja tiitlile on Furzel Guinnessi rekordite raamatus kirjas ka maailma suurima lökke süütamine. Üks rekord ei välista teist!

Revolutsiooniline must penn

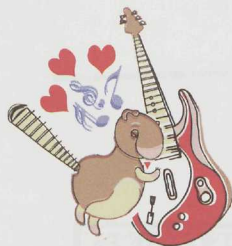
Kui keegi väidab, et ta margikogus on juba 1839. aastal ilmunud postmarke, siis ajab ta kahtlemata käo jaani, sest kuni aastani 1840 polnud neid meie jaoks nii tavalisi asju üldse olemaski. Idee hakata kirjadele marke kleepima tekkis küll Inglismaal tükk aega varem, kuid kulus mitu aastat, enne kui maha said peetud vaidlused postmargi kuju ja suuruse üle ning selgus esimese postmargikonkursi võitja. Võidu saavutas härra Benjamin Cheverton, kes pani ette Suurbritannia markidel kujutada kuninganna Victoriat. Vaid 3 aastat troonil istunud kuninganna oli tollal 21 aastane ja nägi gravüüril välja noor ning kaunis. Postmarkidel jäi ta igavesti nooreks, kuigi valitses pärast esimeste markide valmimist veel üle 60 aasta.

Esimesed kuninganna Victoriaga postmargid tulid müügile Londoni postkontoris **6. mail 1840** ning olid kas mustad või tumesinist värvi. Enam kasutati musti, mille hind oli 1 penni – need olid mõeldud kuni pooleuntsiliste (16 grammi kaaluvate) kirjade saatmiseks. Sinised, kahepennised margid kleebiti kirjadele, mis kaalusid kuni 32 grammi.

Pragu on „penny black“ nime kandvad margid teadagi juba haruldusteks saanud. Üle-eelmise sajandi keskpaiga Suurbritannias aga tekitasid nad postiasjanduses tõelise revolutsiooni: ajaloolaste andmetel saadeti 1839. aastal Inglismaal 75 miljonit kirja, kuid „musta penni“ ilmumise järel 1840. aastal – juba 168 miljonit!

THE SEARCHERS

Vello Salumets

„Poisid arendasid Mersey-soundi piires välja oma stiili ja trummar Chris kasvatas õlgadeni ulatuvad juuksed juba enne kui The Beatles ja The Rolling Stones üldse olemas olid.” (Sooe muusikaajakiri Iskelma 1964)

Kui uskuda 1977 avaldatud esimest ametlikku rokkmuusika leksikoni „Encyclopedia of Rock”, siis võiks *Merseybeat*-stiilist rääkides paigutada Liverpoolist pärit ansambli The Searchers pärast The Beatlesit kohe teisele kohale. Seda nii muusikalise kui kohaliku soosingu poolest. Ehk tundub see veidi kummaline, kuna The Searchersi muusika on täna juba unustuse hõlma vajunud ajal, kuna biitlite hittideks saanud laulud vallutavad päev-päevalt tänini uusi valdusi. Kuid aastatel 1963 – 1965 oli The Searchers tõeliselt populaarne ansambel

mitte ainult Liverpoolis, vaid kogu maailmas. See stiilselt mitme-häälsel ansamblilaulu viljelev ja kirkaste

kitarrihelide poolest kuulus bänd oli oma oskustelt paljudest teistest tollastest britibändidest tükki maad ees. Kuigi The Searchersi omaloomingu hulk oli suhteliselt väike, oli neil siiski hämmastav vaist otsida ameerikaliku *rock'n'roll*'i ja rütmibluusi seast kaverdamiseks sobivat plaadistusmaterjali. Bändi kitarristil, endisel meremehel John McNallyl oli kodus suur kogu sedalaadi muusikaplaate ja just tundmatuks jäänud pärlite seast otsisid Searchersi liikmed laule, mida inglise publik ei olnud kuulnud. Ansambli oli ka erandlik anne arranžeerida need tihtipeale mustade muusikast pärit palad ladusaks ja loomulikuks popmuusikaks. Kui paljud teised britibändid üritasid vaid ahvida mustade muusika meistreid, siis The Searchers kulges oma teed, töödeldes valitud laulude hulgast ansambli stiilile sobivaid palasid.

The Searchersi klopsis 1960. aastal kokku **laulja ja**

rütmikitarrist John McNally (1941), kaasates sinna oma koolivennad, **trummar Chris Curtise** (1941), **bassimängija Tony Jacksoni** (1940) ja **soolokitarrist Mike Penderi** (1942). Algul astuti üles Liverpooli laulja **Johnny Sandoni** saateansamblina, kuid aasta hiljem üritati edasi minna juba omal jõul. Ansambli nime eeskujuks oli 1956. aastal linastunud samanimeline vesternfilm, kus peaosas John Wayne. Sarnaselt paljudele *Merseybeat*-ansamblitele tunti The Searchersit algul vaid Põhja-Inglismaal, kuid kui 1963. aastal sai bändist haisu ninna plaadifirma Pye Recordsi produktent Tony Hatch, kirjutati alla leping ja salvestati esimene singel, milleks oli kaver USA ansambli The Drifters palast „Sweets For My Sweet”. Sellest sai kohe täistabamus, sest singel tõusis 8. oktoobril 1963 kaheks nädalaks Briti tabeli tippu. Kuid see ei olnud ajalehtede esilehekülje uudis, sest samal päeval pandi Inglismaal toime kuulus suur rongirööv.

The Searchersi esiksinglile järgnenud „Sugar And Spice” oleks peaaegu eelkäija tempu korranud, kuid jäi napilt edetabeli 2. kohale. Bändi 3. singel, kaver Jackie DeShannoni palast „Needles And Pins”, oli sarnaselt esiksingliga inglastele täiesti tundmatu ja vaevalt paljud ameeriklasedki seda tundsid, sest originaal jõudis Billboardis vaid 84. kohale. The Searchersi liikmed aga uskusid vankumatult laulu potentsiaali ja neil oli õigus, sest 1964. aasta algul tõusis singel kolmeks nädalaks Briti tabeli tippu. Kuid edu saavutati ka USA Billboardis, kus The Searchersi varianti nähti 13. kohal ja plaati müüdi üle miljoni eksemplari. See aga tähendas bändile USA-turneed. Esimene tuur ei läinud just kõige edukamalt, sest mõnel kontserdil oli vaid paarsada kuulajat, kuid järgmine katse suurt turgu vallutada oli juba märksa edukam. Pärast „Needles And Pins” esikohale jõudmist lahkus bändist Tony Jackson, et moodustada oma ansambel. Uueks bassimängijaks kutsuti ühine sõber **Frank Allen**. Tegelikult ei mõjutanud see vahetus sugugi suurt soosingut nautiva The Searchersi edu, sest juba järgmisest singlist,

The Orlonsi kaverist „Don't Throw Your Love Away”, sai kaheks nädalaks taas Briti tabeli esikohahitt.

The Searchers oli nüüd täielikus sõiduvees, mida tõestasid õnnestunud kontsert-tuurid USA-sse, Austraaliasse, Uus-Meremaale ja Hong Kongi. 1964 oligi ansambel oma kuulsuselt biitlite järel teise koha vääriline. Mainet lisas seegi, et The Beatles pidas The Searchersit üheks oma lemmikbändiks.

Siis aga hakkas millegipärast The Searchersi populaarsus tasahilju raugema, kuigi mitmed järgmisedki singlid jõudsid Briti tabeli tipule üsna lähedale ja ka Billboardis tõusis Searchersi kaver The Clovers hitist „Love Potion No. 9” 4. kohale. Kuid mida aeg edasi, seda kaugemaks edetabeli tipp jäi. Viimane TOP 40 kõlbulik pala, 1966. aastal salvestatud rollingute kaver „Take It Or Leave It”, saavutas vaid 31. koha. The Searchers üritas sitkelt jätkata ka 70 – 80ndatel, kuid suhteliselt edutult.

Üheks The Searchersi edukuse saladuseks 60ndatel oli üsna julge idee paigutada Ameerika rütmibluusi kaverid singlitele. Peaaegu kõik tollased Liverpooli ansamblid kaverdasid samalaadset muusikat, kuid need paigutati vaid albumitele. The Searchersi nõrkus aga peitus peale omaloomingu puudumise väljaspoolt hangitud muusika ebatasasusest, mis hõlmas kõike – rütmibluusist kuni folgini välja. The Searchersi suurimad hitid esindavad siiski 60ndate meloodilist britipoppi parimal kujul ja kui bändil oleks olnud taoline produktent kui biitlil George Martin, siis kes teab kui kaugele oleks The Searchers võinud jõuda. Eriti puudutab see ansambli albumitele valitud materjali valikut. Seal oleks hädasti olnud vaja nägemust ja stiilitaju omavat taustakuju ehk siis nõuandjat. Kuigi The Searchersi menupalad olid kõrgklassist nii ideelt kui ka teostuselt, leidub paljude kriitikute ja isegi fännide arvates nende seas vastukaaluks bändi albumitele üsna selget prahti.

Oma kõrvaga võid The Searchersit kuulata arvutistki:

<http://www.youtube.com/watch?v=bjNilvUEtlw&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=unwa_XQKc4A&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=YiJmXPJMaw8&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=JfeMlqS1gZU&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=dIJSVG1QbFk>

<http://www.youtube.com/>

[watch?v=KPjSaDVIROY&feature=related&playnext=1&list=AVGxdCwVVULXdWp4K1nS_G21Bpw_LMnPSM](http://www.youtube.com/watch?v=KPjSaDVIROY&feature=related&playnext=1&list=AVGxdCwVVULXdWp4K1nS_G21Bpw_LMnPSM)

<http://www.youtube.com/watch?v=AgKk2qVgVmM&feature=related>

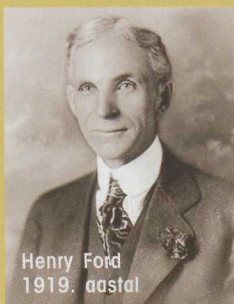
Ütle üks hea autolapse nimi!

Algus jaanuarinumbri 2011

AUTONIMEDEST

Arukas visadus viis sihile

Henry Ford
1919. aastal

Kui André Citroën, Armand Peugeot ja Louis Chevrolet ei saanud oma elupäevade lõpul nautida kuulsust, mis sai osaks Citroëni, Peugeot' ja Chevrolet' nimelistele autodele, siis oli nende kolleegil Henry Fordil märksa enam õnne. Õieti kestab see õnn siamaani, sest Henry Fordi poolt 1903 asutatud ettevõtte – Ford Motor Company – tegutseb tänini.

Tegelikult polnud ka **Henry Fordi (1863**

– 1947) tee alguses just siidiga sillutatud: Michigani osariigis iiri päritoluga farmeri peres sündinud poisilt oodati huvi põllu- harimise vastu ja ta isale ei meeldinud põrmugi see, et poiss igal vabal hetkel pages oma pisikesse töötuppa. Kündmisele ja külvamisele eelistas Henry igasuguste seadeldiste konstrueerimist. 15aastaselt lahkus ta kodust ja teenis elatist õpipoisina Detroiti tehases. Ei pannud teda meelt muutma seegi, kui isa eraldas noormehele 40aakrise maatüki...

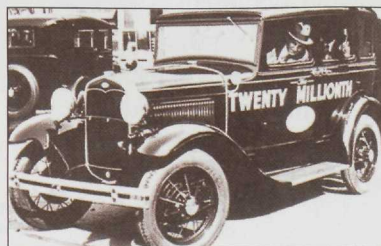
Aastal 1893 konstrueeris Henry Ford kodustes tingimustes oma esimese ühesilindrilise bensiinimootori mudeli ning kolm aastat hiljem valmis ta esimene auto. Koos sõpradega asutas ta peatselt firma Detroit Automobile Company, mis aga läks kähku pankrotti. Sellegipoolest ei jäänud Henry norutama, vaid asus konstrueerima võidusõidumasinat, ning selle võidukas esinemine aitas tal leida rahastajaid uue ettevõtte loomiseks. Nõnda siis sündiski 1903. aasta juunikuus **Ford Motor Company**, mis tegutseb

siamaani. 1919 sai firma presidendiks Henry Fordi poeg Edsel, viimase surma järel aga pojapoeg, vanaisa nimekaim Henry Ford II. Praegu on firma juhatuse esimees William C. Ford junior.

Kui enamjagu autotöösturitest eelistas kallite masinate tootmist, siis kinnitas Henry Ford, et auto peab olema hinna poolest kättesaadav ka tööliisele, kes seda valmistab. Nõnda siis püüdis ta teha kõik, et auto omahind oleks võimalikult madal, see aga tähendas, et tehas pidi töötama ratsionaalselt: ükski klots, kruvi ega tilk ei tohtinud asjata raisku minna ja tootmist tuli pidevalt täiustada. Ford pidas tähtsaks tööliste väljaõpetamist ja nende elu- ning töötingimuste parandamist. 1914 kritiseeriti teda üpris karmilt: oli ennekuulmatu, et Fordi tehase tööliste tunnitasu oli 5 dollarit – see oli tollasest tavapalgast kaks korda suurem, ning samas müüs Ford oma autosid teistest kaks korda odavamalt.

Pankrotti ennustanud kriitikud pidid aga tunnistama, et Ford ei tegutsenud huupi, vaid tundis oma ala põhjalikult. Leiutajast ärimees suulis autosid toota aina väiksemate kuludega, kuna rajas lisaks konveiermeetodil töötavale tehasele ka oma metsatööstuse, kaevandused, laevastiku, klaasi- ja keemiatehased ning puuvilla- ja linaistandused.

Kui majandusajakiri Forbes valis 2005. aastal välja 20 kõige aegade edukamat äri meest, siis paigutati nimekirjas esikohale autotööstur Henry Ford. Selles tabelis ilutseb teisegi autodega seotud mehe nimi: 13. koha pälvis jaapanlane Sakishi Toyoda, kelle 1924. aastal leiutatud kangastelgede patendi eest saadud raha aitas ta pojal rajada Toyota autofirma. Aga sellest tegime juftu juba mulluses veebruarinumbri.

Henry Ford sõidab oma kahemiljonenda autoga (24. aprill 1931)

Monster High' tegutseb hoogsalt!

Sellal, kui meil siin Maarjamaal kipuvad mõnedki koolid kokku kuivama, keeb elu Monster High's ehk maakeeli öelduna Kollide koolis aina võimsama hooga. Oktoobris oli meil juba juttu sellistest kummalistest õpilastest nagu Dracula tütar Draculaura, Muumia tütar Cleo de Nile, Medusa poeg Deuce Gorgon, Frankensteini tütre Frankie Stein, zombide tütar Ghoulia Yelps, Merekoletise tütar Laguuna Blue ja Libahundi tütar Clawdeen Wolf. Muide, libahundid ega vampiirid ei vea koolis seanahka, vaid lisaks usinale õppimisele peavad koguni päevaraamatut!

Ka nukumeistrid ei istu, käed rüpes: nüüdseks on valminud **Monster High' stardikomplektid**, mille abil saab igaüks ise mitu mõnusat tegelaskuju kokku panna. Selle komplekti annab Rimonne peaa hinnaks meie joonistuste ja kirjutiste võistlusele, mille teemaks on „**Fantastiiline olend, keda tahaksid näha oma klassis!**“! Teadagi võid oma leiutatud tegelaskuju samuti kokku monsterdada õige mitmest eri isikust. Ootame põnevaid pilte ja jutte toimetusse enne 5. juunit 2012!

TACTIC®

PE 1378 2012, 5

TRIIVIME MÄNGIDES TARKUSTE POOLE!

Kevadel ja suvel tasub teadagi iga päikeselist hetke kasutada värskes õhus liikumiseks. Aga ka sombuste ilmadega ei tasu ennast arvuti ette naelutada! Kutsu aga sõbrad või pereliikmed kokku ja korralda üks põnev mälumänguturniir!

Tacticu mängumeistrid pakuvad tervelt nelja põnevat Trivia sarja kuuluvat mängu: lisaks **Junior Trivia**, **Eesti Trivia** ja **Euroopa Trivia**le nägi hiljuti ilmavalgust täiesti uhiuus mälumäng nimega **Minu esimene Trivia**, millega võivad teiste seas „käte valgeks saada“ ka nutikad koolieelikud.

Mängude sari on lahe selle poolest, et kõigepealt saad oma teadmised proovile panna ja seejärel uusi tarkusi juurde õppida – või ka vastupidi! Aga missugune peaks olema üks väike mõnus suvine mälumäng?

Pane kirja 5 küsimust, mis Sinu meelest sobiks suvisesse viktoriini, ja saada need (koos vastustega) meie toimetusele hiljemalt 5. juuniks 2012. Parimate viktoriinikoostajate vahel loosime välja 4 Trivia-sarja lauamängu Rekatoilt!

Ja vahepeal võiksid kiigata ka mängude maaletooja Rekato internetikauplusse: www.rekato.ee

REKATO

